novice

Leto VII. - št. 18 KOČEVJE 27. aprila 1962 Cena 20 din

Letošnji 1. maj

Še bolj smelo na pot gospodarskega razvoja

Letošnji Prvi maj praznujemo v znamenju velikih dosežkov v razvoju naše družbe na poti k vsestranskemu uresničevanju socialističnih ciljev osvoboditve dela, ciljev, ki so že desetletja zapisani v rdečih prvomajskih zastavah delovnih ljudi po vsem svetu.

Boji revolucionarnega proletariata, pridobitve mednarodnega delavskega in socialističnega gibanja ter zmagovita pot osvobodilnih in protikolonialnih gibanj so sestavni deli velikega zgodovinskega procesa osvobajanja delovnega človeka vseh oblik zasužnjevanja, zatiranja in izkoriščanja, procesa, v katerem se razvija družba osvobojenega dela.

Temu boju so jugoslovanski narodi dali in dajejo pomemben prispevek. Z zmagovito revolucijo pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije smo odprli pot svobodnega socialističnega razvoja naše dežele, pospešene rasti proizvajalnih sil in velikih vsebinskih sprememb v družbenih odnosih, v katerih je delovni človek temeljna vrednota in gibalna sila vsega razvoja. Delavsko in družbeno samoupravljanje, ki je postalo sestavni del vsakdanjega življenja naših ljudi nam omogoča nenehni napredek k čedalje bolj humanim socialističnim odnosom.

Močan gospodarski in družbeni vzpon naše dežele je delo našega delavskega razreda, delovnih ljudi iz vasi, intelektualnih delavcev, naše mladine. Prejšnji petletni plan smo izpolnili v štirih letih. Zdaj uresničujemo široko zastavljene cilje novega petletnega plana, ki nam zagotavlja velike možnosti za nadaljnjo krepitev materialnih sil naše dežele, za novi razmah socialističnih družbenih odnosov, za lepše življenje delovnega človeka.

Prehajamo v novo obdobje socialistične preobrazbe naše dežele. Svobodno pridobivanje in samostojna delitev dohodka po delu postajata bistveno obeležje vseh odnosov v gospodarskem in družbenem življenju. Uveljavljanje načela »vsakomur po delu« pomeni izginjanje ostankov mezdnih odnosov in osvobajanje dela iz administrativnih spon, pomeni nadaljnjo demokratizacijo in humanizacijo odnosov med ljudmi. S tem se uresničuje socialistični ideal, naj delo postane merilo za vrednost ter materialni in družbeni položaj vsakega človeka.

V enakem obsegu, kakor se v novih družbenih odnosih razširjajo njune pravice, postajata delovni človek in delovni kolektiv odgovorna tudi sama sebi in svoji skupnosti, odgovorna za svoj danes in za svoj jutri — za razvoj svoje tovarne, zadruge, šole, svoje zdravstvene, kulturne in znanstvene ustanove, s tem pa tudi svoje komune in skupnosti kot celote. Ob tem nastajajo pogoji za zagotovitev enakega družbeno-ekonomskega položaja vsem ljudem, ki delajo, vsem delom delavskega razreda, vsem fizičnim in umskim delavcem naše socialistične skupnosti. Delovni človek postaja delovnemu človeku še bolj tovariš v boju za nove odnose in za boljše življenje.

Bratstvo in enotnost naših narodov, skovano v vojni in revoluciji ter okrepljeno v povojnem socialističnem razvoju, dobiva zdaj nove kvalitete in se krepi ob prizadevanju za zagotovitev skupnih koristi vseh delovnih ljudi.

Uspešno uresničevanje daljnosežnih smotrov našega nadaljnjega socialističnega razvoja zahteva visoko politično zavest in družbeno odgovornost vsakega delovnega človeka in kolektiva, boljše delo organov družbenega samoupravljanja ter širšo dejavnost in večji vpliv družbeno-političnih organizacij. Te velike naloge zahtevajo od vsakega državljana, da tako v kolektivu, v katerem je zaposlen, kakor v komuni, v kateri živi, vsestransko uveljavlja svojo neodtujljivo pravico do upravlajnja in neposrednega odločanja, da po Socialistični zvezi, po Zvezi sindikatov ter po drugih oblikah dogovarjanja in sporazumevanja aktivno vpliva na vse družbeno življenje.

Naš delavski razred, ki je dokazal socialistično zavest in politično zrelost, je zanesljivo jamstvo, da nam bodo uspeli novi dosežki tako v razvoju proizvajalnih sil, kakor pri oblikovanju bolj in bolj humanih socialističnih odnosov.

Dosedanji uspehi in jasna perspektiva pa naj spodbujajo k še smelejšemu iskanju novih, čedalje boljših zamisli pri izpolnjevanju nalog našega nadaljnjega socialističnega razvoja!

FRANC KORELC, predsednik Ob SS

PROSLAVE, IZLETI

V ribniški občini bodo tudi letos lepo proslavili 1. maj. V soboto, 29. aprila bodo v vseh večjih kolektivih prvomajske proslave, 1. in 2. maja pa bodo delovni ljudje odšli na izlete v bližnje turistične postojanke — na Travno goro, Grmado in drugam. Prepričani smo, da bo lepo vreme in da bodo delovni ljudje v čim večjem številu odšli na izlete in si v naravi nabrali novih moči za delo.

-r-

Delo je vir življenja

Kočevje za 1. maj

Socialistična zveza v Kočevju vabi vse delovne ljudi mesta in okolice, da se udeležijo prvomajskega zborovanja, ki bo v petek 27. aprila ob 19. uri na Trgu Svobode pred Samskim domom v Kočevju.

Pred zborovanjem bodo mladinci kočevskih šol in delovnih kolektivov izvedli akcijo »Ilegalec«.

Na zborovanju bo slavnostni govor, nastopil bo pevski zbor Jakob Gallus in godba DPD Svobode Kočevje.

Mladina bo po zborovanju na stadionu organizirala taborni ogenj.

Zborovanje je organizirano v počastitev obletnice ustanovitve OF in praznika dela 1. maja. Hišni sveti in lastniki hiš okrasite za praznike hiše in okolico, da bo praznik dela čim lepši.

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Socialistična zveza Kočevje

Majsko slavje v Loškem potoku

Dolgoletne želje in napori Potočanov so le rodili uspeh, ki ga bodo slavnostno proslavili z velikim zborovanjem Potočani na dan 1. maja ob 9. uri. Slavnostna otvoritev novega zdravstvenega doma bo velika pridobitev vseh prebivalcev Loškega potoka. To bo delovna zmaga ljudi vse loškopotoške doline, ki so se za to borili v vseh povojnih letih.

V torek, 1. maja bo pred zdravstvenim domom veliko zborovanje s kulturnim programom v počasititev praznika 1. maja. Ob 9. uri bo parada gasilcev in pionirjev v pionirskih oblekah. Nastopil po tudi pevski zbor KUD, recitatorji in dramska sekcija.

Popoldne bo na Kapli veselo rajanje.

Tako bodo delovni ljudje v Loškem potoku slavnostno proslavili praznik dela 1. maj. Na slavnostno otvoritev zdravstvenega doma vabijo prireditelji vse prebivalce Loškega potoka in jim obenem želijo veliko veselja tudi na popoldanski zabavni prireditvi.

Skladen razvoj gospodarstva

Oba zbora Občinskega ljudskega odbora Ribnica sta v soboto, 21. aprila na skupni seji razpravljala in sprejela predlog družbenega plana in proračuna občine za leto 1962. Seja je bila zelo pomembna, saj je družbeni plan začrtal pot razvoja gospodarstva v občini v tem letu. Na seji so razpravljali in sklepali tudi o drugih zadevah.

Že bežen pregled vseh nalog, ki so zapopadene v besedilu družbenega plana in proračuna pove, da sta plan in proračun sestavljena na podlagi perspektivnega programa občine in sta v skladu z merili o načrtni rasti narodnega gospodarstva, tako v merilu komune, okraja in republike ter zveze.

Program letošnjega gospodarskega razvoja daje predvsem prednost razvoju industrije, prav tako pa posveča vso skrb kmetijstvu, gozdarstvu, trgovini, obrti, komunali in ostalim dejavnostim. Družbeni plan predvideva, da se bo družbeni bruto proizvod v industriji do konca leta povečal za 37 %, trgovini in obrti po 6 %, gostinstvu 9 %, gradbeništvu 15 %, komunali 79 odstotkov, kmetijstvu 3 % itd. V splošnem naj bi se celotni družbeni bruto proizvod v primerjavi z lanskoletnim povečal za 15 odstotkov, prav za toliko pa tudi družbeni proizvod in narodni dohodek. Pa še nekaj številk. Družbeni proizvod naj bi znašal v vrednosti eno milijardo 886 milijonov, vrednost ustvarjenega narodnega dohodka pa naj bi znašala v višini ene milijarde 757 milijonov din.

V industriji pričakujemo največji porast v Lesnoindustrijskem podjetju Ribnica in Lesni industriji »Smreka« Loški potok, ki sta ekonomsko močni in renomirani podjetji in poznani na domačem in tujih tržiščih. V omenjenih podjetjih naj bi povečali proizvodnjo (vzeto za obe podjetji), od lanskih 1.080 milijonov na letošnjih 1.303 milijone dinarjev. Investicije, ki jih bodo vložili se bodo kmalu bogato obrestovale. Tekstilna tovarna »Sukno« Zapuže, obrat Jurjevica bo naredil od vseh podjetij največji skok v tem letu. Tekstilni obrat na Jurjevici bo od lanskih 50 milijonov povečal proizvodnjo letos na 230 milijonov din. Povečanje kapacitet je predvideno tudi v Opekarni Ribnica, »Žičnici« ter tudi v nekaterih drugih podjetjih.

V skladu s finančnimi možnostmi trgovine, gostinstva in obrti ob soudeležbi občinskega investicijskega sklada, bodo v skladu z možnostjo najeti investicijski kredit za nadaljnji razvoj teh panog kakor tudi razvoj turizma, kateremu posveča gospodarski program razvoja še posebno pozornost. Turizem naj postane pomembna pridobitna panoga. Za to so dani vsi pogoji.

Gospodarska investicijska vlaganja so predvidena predvsem v tiste objekte, ki so bili v grad-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Majska proslava mladosti v svobodi

Čestitamo vsem delovnim ljudem za praznik dela 1. maj

Izvolili so svete ekonomskih enot

Bil je lep spomladanski dan, ko smo se ustavili na Lesni industriji v Kočevju. Delavci so bili ravno pri malici in stroji so stali nemo po delavnicah na obratih ekonomskih enot.

»Na soncu je kar prijetno kaj?« smo vprašali tovarišice, ki so malicale pri kopi desk, ki so pripravljene za obdelavo.

»Da kar prijetno je,« so odgovorile.

Tovariš ing. Dušan Dobnik, ki nas je spremljal po obratu, nam je povedal marsikaj zanimivega iz dela tega delovnega kolektiva, kar bomo napisali v eni prihodnjih številk Novic. Skladišča, žaga, obrati, stroji raznih vrst, vsega tega človek ne more takoj dojeti in je potrebno le nekaj časa, da se v tem znajde. Čas nam ni dopuščal, da bi vse to spoznali, kar smo videli.

V našem kratkem obhodu so zabrneli stroji in spet je zadonela pesem dela po vseh obratih. Skladišča lesa so oživela, ljudje so hiteli vsak po svojem delu.

»V nedeljo bomo imeli volitve delavskih svetov naših ekonomskih enot, pridite še v nedeljo,« so nam omenili.

In res smo se oglasili v nedeljo 22. aprila na obratu. Na sedmih voliščih smo dobili povsod veselo razpoložene člane kolektiva, ki so prihajali in odhajali iz volišč, potem ko so volili kandidate za delavske svete ekonomskih enot. Komisije so imele po vseh voliščih polne roke dela in vsi so hiteli, da bi volitve čimprej končali.

V kolektivu je zaposlenih okrog 430 ljudi, ki so izvolili 7 delavskih svetov ekonomskih enot, ki bodo vodili delo v tej mandatni dobi po ekonomskih enotah. Volivci so veselih obrazov odhajali iz volišč in po obrazih se je videlo, da so zbirali take člane v delavske svete v katere so imeli dovolj zaupanja, da so jim poverili upravo ekonomskih enot.

»Res je naši proizvajalci, niso samo proizvajalci, so tudi gospodarji,« smo dejali, ko smo zapuščali delovni kolektiv.

Pri zlaganju butar zrezanega lesa na LI Kočevje

Skladišča so na LI po malici spet zaživela

Iz dela servisov Stanovanjske skupnosti

Te dni je bila seja upravnega odbora Radio-elektro servisa Stanovanjske skupnosti Kočevje-mesto. Zaključni račun in pregled dela ter poslovanja servisa je pokazal, da je ta delovni kolektiv ob podpori organov stanovanjske skupnosti pri svojem delu dosegel viden uspeh. Postavljen plan so v celoti uresničili čeravno so v preteklem letu vložili več sredstev za ureditev delavnice, nabavo potrebne opreme in drugo. Da bi servis v bodoče lahko nudil potrošnikom cenene usluge iz svojega področja so bili člani upravnega odbora mnenja, da je potrebno čimprej urediti elektro delavnico. Ta je potrebna predvsem za popravilo električnih aparatov gospodinjske stroke. Delavnico je možno urediti z manjšimi investicijskimi sredstvi. Predlagali so, da se za ureditev tega lokala, ki stoji neizkoriščen najame posojilo iz sklada za stanovanjsko izgradnjo, ki se ga bo potem izplačevalo.

Nadalje bo potrebno podvzeti ukrepe za ureditev oddelka za popravilo tranzistorjev in televizijskih aparatov. V kočevski občini je sedaj že blizu 100 televizijskih naročnikov in tudi podatki o naročenih televijskih aparatih pri trgovski mreži pokazujejo, da je po kvalitetnih sprejemnikih precejšnje povpraševanje. Prav to narekuje, da dobi Kočevje tudi servis oziroma popravljalnico te vrste aparatov. Sam servis ne bo mogel urediti tega odelka, ker stanejo naprave za popravilo televizijskih aparatov preko 2 milijona dinarjev.

Razprava o osnutku pravilnika o delitvi čistega in osebnega dohodka je pokazala, da bo možno osebni dohodek dvigati le s povečanjem dela oziroma nudenja uslug potrošnikom in s povečano storilnostjo.

Praksa je pokazala, da so dani vsi pogoji za uvajanje nagrajevanja po učinku tudi pri servisih Stanovanjske skupnosti Kočevje-mesto. V ta namen je pred kratkim izdelala posebna komisija osnutek pravilnika o delitvi čistega in osebnega dohodka, ki ga je dala v razpravo vsem zaposlenim in upravnim odborom posameznih servisov. Razprave so pokazale, da bo možno uvesti nagrajevanje po učinku v vseh 8 servisih in tajništvu skupnosti. Po zaključenih razpravah o pravilniku bo o tem dokončno sklepal in odločal svet stanovanjskes kupnosti na svoji seji, ki bo predvidoma konec tega ali v začetku drugega meseca.

V nedeljo otvoritev zdravstvene postaje

V nedeljo, 29. aprila bodo v Vas-Fari otvorili zdravstveno postajo, ki so jo začeli graditi junija lani. Nova zdravstvena postaja bo v hiši, ki jo je za ta namen kupil občinski ljudski odbor. Zgradbo so popravili in prenovili ter nadzidali za eno nadstropje. Gradnjo je vodil gradbeni odbor na čelu s tovarišem Matijem Letigom. Za ureditev zdravstvene postaje so po približni oceni prispevali nad milijon dinarjev prebivalci sami s prostovoljnimi prispevki v denarju, materialu in delu. Del sredstev za gradnjo in opremo pa bo prispeval še Okrajni zavod za socialno zavarovanje in občinski ljudski odbor.

V novi zdravstveni postaji bodo v pritličju prostori za splošno in zobno ambulanto, tu bo tudi manjši laboratorij ter stanovanje (sobica) za medicinsko sestro. V prvem nadstropju bo trosobno stanovanje s kuhinjo in kopalnico ter sobo za gospodinjsko pomočnico. To stanovanje je namenjeno zdravniku, ki bo prišel.

Zdravstvene postaje v Vas-Fari se bodo posluževali prebivalci Banje Loke, Osilnice, Kolpske doline in tudi sosednje Hrvatske. S slovenske strani Kolpe se je bo posluževalo 1600 prebivalcev, s hrvatske strani pa 600 do 700 prebivalcev.

Družbene in politične organizacije Vas-Fare bodo združile proslavo krajevnega praznika in prvega maja ter otvoritev zdravstvene postaje. Za proslavo je predviden naslednji program:

NEDELJA 29. APRILA ob 14. uri otvoritev zdravstvene postaje v Vasi, ob 16. uri v prosvetnem domu v Fari razvitje prapora ZB NOV, s programom, ki ga bo izvajala mladina osnovne šole Vas-Fara, po proslavi bo prosta zabava.

Pripravljalni odbor vabi občane in druge delovne ljudi, naj se v čimvečjem številu udeleže proslave. Zajamčen je tudi prevoz iz Osilnice, od koder bo odhod ob 12. uri.

V nedeljo na svidenje v Vas-Fari!

Španska bolezen

Dr. Ivan Imenšek:

Gripa je ena najbolj kužnih bolezni. Povzroča jo virus. Že od nekdaj je ta bolezen zelo razširjena skoraj po vsem svetu in se širi v pundemijah v razdobjih približno 30—40 let. Epidemije pa praktično nikoli ne usahnejo popolnoma, zato se z gripo srečujemo v vedno večjem ali manjšem številu. Kužnost bolnika je zelo velika. Bolezen se prenaša s kapljicami, ki jih bolnik raztresa pri kihanju, kašlju in govoru. Dovzetnost za gripo je splošna in zboli vsakdo, kdor je bil okužen z virusom gripe. Odpornost proti ponovnemu obolenju je le kratkotrajna in niso redki primeri, da nekdo večkrat oboli za gripo v sorazmerno kratkem časovnem razdobju.

Po prvi svetovni vojni v letih 1918—1922 je zbolelo za gripo okoli 20 milijonov ljudi. Tudi smrtnost je bila naravnost ogromna, saj je znašala kar 1 % od števila obolelih. Sama gripa je le redko kdaj smrtna, vendar pa so komplikacije pri gripi tiste, katerih se je bati. Po prvi svetovni vojni je gripa pokazala česa je zmožna. Najhujše je razsajala v Španiji in nekateri so jo od takrat imenovali tudi »špansko« bolezen. Tudi pri nas je to ime še udomačeno.

Inkubacija, to je čas od okužbe do pojava bolezni, je pri gripi kratek, znaša le 1 — 3 dni. Bolezen se običajno pojavi naglo. Bolnik se počuti slabega, zbitega, vse ga boli, čisto brez moči je, poleg tega pa ga mučita še nadležen suh kašelj in visoka temperatura. Včasih se pri gripi pojavi tudi krvavitev iz nosu.

Vročina običajno traja 2—3 dni, nakar pade na normalo. Tudi kašelj postaja počasi mehkejši in ni več tako nadležen. Bolnik se čuti še precej utrujenega in izčrpanega. S tem je gripa običajno končana. Včasih pa se že med samo gripo ali nekaj dni potem, ko je bolezen že mimo, pojavijo komplikacije. Izmed komplikacij po grpii je najpogostejša pljučnica, ki je včasih tudi terjala največ smrtnih žrtev, ko še ni bilo ustreznih zdravil, danes pa jo kaj hitro obvladamo, ker imamo uspešno zdravilo zoper njo. Uspešnih zdravil zoper samo gripo pa danes še nimamo. Zdravimo pravzaprav le njene znake, kot so vročina, kašelj in morebitne komplikacije. Za enkrat tudi še nimamo zanesljivega zaščitnega cepiva zoper to bolezen, se pa znanstveniki veliko ukvarjajo s tem problemom in upamo lahko, da bomo zoper to nadležno bolezen kmalu dobili zaščitno sredstvo. Pri nas so že nekaj ljudi cepili proti gripi, vendar rezultati še niso znani.

Širjenje gripe je zelo teško preprečiti zaradi njene izredne kužnosti in tesnega kontakta med ljudmi. V izredno hudih epidemijah se sicer podvzemajo karantenske mere, omejuje se promet, zapirajo se lokali in prostori, kjer se zbira večje število ljudi, koder so kinodvorane, gledališča, šole itd. vendar rezultatov teh mer še ne moremo dokončno oceniti, koliko vplivajo na zmanjšano obolevnost.

Gripa se pojavlja vse leto, vendar doseže svoj višek v hladnih zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih. Letošnji val gripe je že v upadanju, vsaj kolikor moremo ugotoviti iz ambulantnih pregledov.

Vsak bolnik z gripo spada v posteljo, vsaj dokler ne mine najtežje obdobje. Tudi vsak primer gripe ne zahteva zdravniške pomoči. Aspirin in vroč čaj bosta največkrat zadostovala, če pa bolezen le ne jenja pa se je treba obrniti do zdravnika, ki bolnika pregleda in izključi kakšno morebitno komplikacijo.

● Ste že naročili Novice? Če jih še niste, jih dajte čimprej, ker boste le tako lahko sodelovali v nagradnem žrebanju

Mladoletnika zaprla cesto

24. aprila ob 19.25 uri sta starejša mladoletnika P. M. in E. J. iz Brega nastavila na Ljubljanski cesti pred vasjo Breg večjo oviro. Namestila sta jo tako, da jo je šofer lahko opazil šele iz neposredne bližine. Ovira sta bila dva neokleščena vrhova dreves, ki sta ju mladoletnika postavila čez cesto. Po opravljenem »delu« sta se skrila v bližnji gozd, od koder sta opazovala, kaj se bo zgodilo pri oviri... Toda na oviro ni naletel tisti, ki mu je bila namenjena, ampak motorizirana patrulja LM, ki je tudi takoj odkrila oba mladoletna storilca. Mladoletnik P. M. je miličniku povedal, da sta nastavila oviro šoferju J. D., ki je zaposlen pri »Itasu« z namenom, da bi ga zaustavila in da nista predvidevala, da bi se zaradi ovire lahko kdo celo ubil. Delo starejših dveh mladoletnikov sta opazovala še dva mlajša mladoletnika, ki sta tudi doma iz Brega.

Nepremišljeno dejanje mladoletnikov bi imelo lahko težko posledico. Že tako mlada bi lahko imela na vesti življenje človeka. Starši naj bi otroke bolje vzgajali in imeli več kontrole nad njimi. Oba mladoletnika se bosta zagovarjala še pred sodnikom za prekrške.

Skladen razvoj gospodarstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

nji že v preteklem letu, ali pa so v rekonstrukciji. Skupna vlaganja v osnovna sredstva bodo znašala 861 milijonov dinarjev, od tega za gospodarske investicije 62 %, za negospodarske pa 38 %. Predvideni plan investicij temelji na lastnih sredstvih podjetij ter na občinskim, okrajnem in republiških kreditih.

Kam bodo šle investicije? V industriji za LIP Ribnica, »Smreka« Loški potok, tekstilnem obratu Jurjevica in za odprtje obrata »Torbica« v Sodražici. V gozdarstvu: Nadaljevanje gradnje ceste Prevagilo—Travna gora ter za gradnjo ceste Grčarice—Rakitnica. V trgovini: Nadaljevanje rekonstrukcije trgovskih lokalov in nabava potrebne opreme za trgovine. V gostinstvu: Izvedba prve faze rekonstrukcije gostinstva v Ribnici in v obrti: Gradnja novih delovnih prostorov podjetja »Žične pletenine« Sodražica, dograditev hale in nabava strojne opreme v Kovinskem podjetju Ribnica, »Lesna galanterija«. Sodražica bo zgradila podaljšek hale, podjetje »Hrast« Dolenja vas pa bo nakupilo potrebne stroje in uredilo skladišče za les.

Pa investicije v kmetijstvu? V kmetijski zadrugi Loški potok imajo v načrtu zgraditi prostor za zbiralnico mleka in skladiščne prostore, v KZ Ribnica bodo uporabili sredstva za nakup in arondacijo zemljišč, adaptirali bodo klavnico itd. Tudi v KZ Sodražica bodo uporabili precej sredstev za hidromelioracijska in melioracijska dela, zgradili bodo hleve itd.

Družbeni plan posveča vso skrb tudi ostalim panogam gospodarstva, tako gozdarstvu, gradbeništvu, obrti, komunali itd. Prav tako bodo v mejah finančnih možnosti posvečali vso skrb gradnji stanovanj ob angažiranju sredstev občinskega investicijskega sklada, sredstev gospodarskih organizacij in zainteresiranosti privatnih graditeljev tako v Ribnici, Sodražici in ostalih krajih v občini.

Vsa skrb je posvečena tudi šolstvu, zdravstvu in drugim službam skupnega značaja. Proračun daje jamstvo, da se bodo vse dejavnosti v občini nemoteno razvijale.

Predaleč bi prišli, če bi hoteli zajeti vse podrobnosti in značilnosti družbenega plana in proračuna. Vsekakor bo terjalo veliko naporov in prizadevanja vseh gosopdarskih organizacij in občanov, da bodo smernice družbenega plana in proračuna realizirane. S skupnimi prizadevanji vseh občanov tudi uspehi ne bodo izostali, to pa bo samo v korist za nadaljnjo gospodarsko rast ribniške komune.

-r-

Pretep v Polomu

V nedeljo 22. aprila med 17. in 18. uro je prišlo v Polomu do pretepa, ki bi se lahko končal s smrtjo. Nevihta za ta pretep se je začela nabirati že okoli novega leta, ko je prišel zaradi bolezni iz vojske mladi Jože Škufca. Ta je začel ljubimkati z ženo soseda Henrika Glaviča. Opaziti je bilo tudi, da Škufca Jože rad zavije h Glavičevi ženi Frančiški, če moža ni doma. Sorodniki Frančiške so jo opozarjali, naj ne počenja takih stvari, ona pa nasvetov ni upoštevala.

Tudi preteklo nedeljo je bila Glavičeva žena pri Škufcovih, kjer so pili. Mož je šel ponjo. Ker so bila vrata zaprta, jo je najprej poklical, naj gre domov, ker pri Škufcovih nima kaj iskati. Žena se za moževe klice ni zmenila. Vse kaže, da je zato Glavič skušal priti v hišo skozi okno, ker skozi vrata ni mogel. Naslonil se je na okno in pri tem razbil šipo... takrat pa se je že proti njemu zabliskala sekira. Pozneje je Glavič na zaslišanju povedal:

— Če ne bi takrat glave odmaknil, ne bi bila zdaj več cela«.

Sekira ga je zadela le po rami. da je padel na tla, takrat pa sta že pritekla iz hiše Škufca Simon in Škufca Jože, s ceste pa še Škufca Anton, ki se je peljal mimo s kolesom in so začeli obdelavati na tleh ležečega Glaviča z raznimi predmeti kot pumpo, rovnico in menda tudi kamenjem in pestmi.

Zdravniško spričevalo med drugim govori, da je Glaviča nekdo napadel in mu zadal več udarcev, tudi s sekiro, po glavi in desnem kolenu, ter da gre za več težjih telesnih poškodb zadanih z ostrim in topim predmetom.

V pretep je posegel še Andrej Hočevar, ki se je zavzel za Glaviča in tako preprečil, da ga niso še bolj zdelali ali celo ubili.

Ljudje menijo, da do pretepa ne bi prišlo, če Škufca ne bi delal razdova v Glavičevi družini (pa tudi ne, če žena ne bi bila pripravljena ljubimkati). Potek pretepa še vedno raziskujejo, krivce pa bo kaznovalo sodišče.

Kam po končani šoli?

GRADBENIŠTVO

Zelo pestra je izbira poklicev s področja gradbeništva. Pozneje vas bomo seznanili z izrazito gradbenimi poklici, danes pa nekaj o poklicih v zvezi z gradbeno-obrtniškimi deli. Ta so naslednja:

mizarska, kleparska, ključavničarska, kovaška, steklarska, slikarska in pleskarska, keramična in pečarska, kamenarska, polaganje podov, krovska, asfalterska, vodoinštalaterska, inštalacija pare, inštalacija elektrike, inštalacija telefona, tapetniška, izolatorska, inštalacija dvigal itd.

Strokovnjaki-obrtniki za vsa našteta dela so spričo naglega tempa izgradnje v današnjem času povsod iskani in za svoje delo dobro nagrajeni. Za večino je potrebna vajeniška doba, za nekatera pa le priučitev. V nekaterih poklicih je možno napredovati do tehnika in inženirja.

1. Mizarstvo

Delimo ga na 2 panogi: stavbeno in pohištveno mizarstvo. Oboje skupaj je splošno mizarstvo.

Stavbno mizarstvo obsega v glavnem naslednja dela: izdelava oken in vrat za stavbe, lesena stopnišča, lesene ograje, lesene zidne obloge itd. Danes se ta dela večinoma opravljajo strojno in na serijski način. Dela se opravljajo v delavnicah in na samih stavbah.

Pohištveno mizarstvo pa obsega izdelavo vseh vrst pohištva. Tudi za ta dela se vedno bolj uporablja stroj in serijski način izdelave.

Stopnje napredovanja so naslednje: vajenec, pomočnik (kvalificiran), mojster (visoko kvalificiran), tehnik in inženir lesne stroke.

Predizobrazba: uspešno končana osemletka. Vajeniška doba traja dve in pol leti za vsako panogo posebej. Poleg praktičnega dela vajenci posečajo vajeniško šolo, ki traja trikrat po tri mesece. Po uspešno dovršeni vajeniški dobi se doseže kvalifikacija pomočnika.

Po 4-letni pomočniški dobi je možno opraviti izpit za visoko kvalifikacijo (mojstra).

Po uspešno končani osemletki je možen tudi vpis na srednjo tehnično šolo v Ljubljani — na lesno stroko. Po končanem 4-letnem študiju in uspešno opravljenem zaključnem izpitu se dobi naziv lesnega tehnika. Nadalje je stopnja študija na fakulteti za lesno industrijsko stroko, o kateri ste brali že pri obravnavanju poklicev v lesni industriji.

Za mizarski poklic je potrebno predvsem veselje do te obrti in seveda ustrezna fizična sposobnost. Pogoji za delo so danes veliko boljši kot nekoč, ker veliko del opravljajo stroji. Tudi sodobna higiensko-tehnična zaščita zagotavlja varnost pri delu in čim ugodnejše pogoje ob modernih napravah za odvajanje prahu. Seveda pa se od delavca zahteva smisel za preciznost in zbranost pri delu.

Pogoji za šolanje so ugodni. Vajenci dobivajo mesečno nagrado prvo leto 4, drugo 5 in tretje leto 6 tisoč dinarjev. Po možnosti podjetja še z dodatnimi sredstvi omogočajo uk tistim, ki nimajo drugih možnosti za vzdrževanje.

Udeležba na dohodku znaša za pomočnike 18—28, za mojstre do 35 in obratovodje do 40 tisoč dinarjev mesečno.

Perspektive za to stroko so dobre, zlasti v Ljubljani, a tudi v Kočevju je trenutno prostih mest za kakih 6 vajencev.

(Se nadaljuje)

Praznovanje 1. MAJA nekoč in danes

Obdobje 72. let, ko je naš delavski razred začel praznovati 1. maj, ni tako dolgo, da ga ne bi poznali. To je srednja starost starejšega človeka. Zato imamo še žive ljudi, ki se še spominjajo praznovanja 1. maja pred 20. in celo 40. leti, ker so v tistih praznovanjih sami sodelovali.

Delavski razred Slovenije je začel praznovati 1. maj takoj po sklepu II. Internacionale leta 1889, ki je sprejela zgodovinski sklep, da se 1. maj praznuje kot dan delavske solidarnosti vsega sveta. Za svobodno praznovanje 1. maja, ki je postal simbol vseh zatiranih delovnih ljudi ob koncu 19. stoletja — in za svobodo vsega delavskega razreda sveta — so bili preliti potoki delavske krvi. V krvi in trpljenju se je porajala pomlad naših delovnih ljudi, ki danes svobodno praznujejo 1. maj, kot praznik dela in svojih ustvarjalnih sil.

Zbrali smo samo nekaj spominov na tiste težke dni naše ljudske revolucije, ko smo se morali še krvavo boriti za naš življenjski obstoj, kakor tudi o doseženih uspehih, ki smo jih dosegli v svobodi. Ti spomini so samo drobec vsega tistega, kar se je dogajalo v naših krajih, so del dobe, katero smo preživeli.

Delavski razred Jugoslavije in z njim vsi naši delovni ljudje so se morali v vsem tem času težko boriti. Življenje naših delovnih ljudi je bilo izredno težko, posebno na Kočevskem, kjer se je moral naš delovni človek boriti vse do leta 1945 za svojo nacionalno in socialno svobodo. Valovi burnega življenja so se valili kot orkan čez to našo slovensko zemljo in nešteto življenj je utonilo, predno je ta zemlja postala v resnici naša in svobodna.

Življenje v stari Avstriji, ki nas je pripeljala v prvo svetovno vojno, je bilo za Slovence, posebno na Kočevskem, eno samo veliko trpljenje. V obdobju stare Jugoslavije se ni prav nič izboljšalo. Kočevski Nemci, vladajoči režimi in buržoazija, vsi so zatirali napredne Slovence na Kočevskem. V teku NOB si vsi naši kraji, posebno pa Kočevska, prenašali težke materialne in človeške žrtve za našo svobodo. Ostali so porušeni domovi in vasi, kjer kamen ni ostal na kamnu.

V svobodi je začelo rasti naše novo življenje. Obnova in izgradnja naše socialistične domovine je zajela vse naše kraje.

Vse to je samo bežen pogled v to, kar so ustvarili naši delovni ljudje, ki so stopili v pomlad svojega življenja in je zanje 1. maj — praznik dela najlepši dan.

Spomini na predvojni rdeči maj

Alojz Komerički iz Kočevja se spominja majskih praznovanj, posebno pa praznovanja prvega maja leta 1919, takole:

— Lepe spomine imam na predvojne prvomajske praznike, ki smo jih praznovali prisrčno in veselo. Majska praznovanja so izpovedovala naš odpor do izkoriščevalcev in nam budila upanje, da se bo izkoriščanje delavcev nekoč nehalo. Prav to upanje je dajalo praznovanjem še posebno lepoto. Za prvi maj je bilo vsako stanovanje v rudarskem naselju okrašeno z brezovimi vejicami, na rudniku pa smo postavljali tudi mlaje, ki so bili drugačni in imeli drugačen pomen, kot oni po vaseh. In rdeče nageljne smo imeli za prvi maj prav gotovo v gumbnicah. Vedno smo jih dobili pri vrtnarju — danes pa, ne vem zakaj, jih ni nikjer dobiti.

★ ŽANDARJI POSEKALI MLAJ

O prvem maju 1919 pa je povedal tovariš Komerički takole:

— Takrat sem bil mladinec. Praznovali smo organizirano. Skupine in posamezniki smo si na najrazličnejše načine prizadevali, da bi prvi maj le nekako proslavili, da bi mu dali slovesen in uporen videz.

No, leta 1919 nas je šlo nekaj mladincev skrivaj v gozd in smo posekali smrekico za mlaj. To je bila po takratnih gledanjih kraja. Smrekico smo morali »ukrasti«, ker Slovenci nismo bili lastniki gozdov okoli Kočevja. Iz tričetrt ure oddaljenega gozda smo jo skrivaj prinesli na rudnik. Rame sem takrat kar dobro ožulil.

Mladinci smo postavili mlaj, neko dekle nam je dalo rdečo zastavo, nekdo pa je nanjo prišil srp in kladivo. Mlaj z rdečo zastavo je stal ves prvi maj. Ponoči pa sta, po nalogu takratnega rudniškega ravnatelja Biskupskega, ki je bil bivši Vranglovec, mlaj podrla orožniški narednik Šifler in orožnik Gladič.

Če se ne motim, so prav tisto leto ali morda leto pozneje, izobesile druge skupine ali morda posamezniki rdeče zastave na rudniškem dimniku in med žicami visoke napetosti. Na rudniški dimnik se ni nihče upal po zastavo, zato je niso odstranili. Tudi oni med žicami visoke napetosti so pustili pri miru, ker se najbrž ni nihče spomnil, da bi lahko odklopili elektriko in zastavo potem brez nevarnosti sneli.

Tak je moj spomin na prvi maj 1919.

V naslednjih letih pa je morala med rudarji precej padla, ker je bilo veliko rudarjev odpuščenih. Odpustov so se rudarji bali, ker so štele njihove družine po več otrok. Zato so praznovali maj le bolj skrito in navidezno. To zatišje je trajalo nekako do leta 1928.

Takrat, leta 1928, pa je bila spet vzpostavljena partija, ki je dobro zaživela in že naslednje leto organizirala proslavljanje prvega maja. Majske praznike smo porabili za izlete v naravo, kjer je vedno nekdo razlagal pomen tega velikega delavskega praznika, ali je kdo govoril o izkoriščanju kapitalistov in podobno.

Največ moralne opore pa so dajali majskim praznovanjem železničarji. Vsak prvi maj je šla brez kakšne posebne pobude skupina delavcev čakat prvi vlak, ki je prišel iz Ljubljane. Gledat smo šli namreč, če bo prišel okrašen ali ne. Če smo videli, da je prišel okrašen, je tudi pri nas morala porasla, saj smo si lahko dejali: »Če si upajo praznovati prvi maj železničarji, ki so državni uslužbenci, ga moramo dostojno proslaviti tudi mi.« Od železničarjev, ki so imeli zvezo takorekoč z vsem svetom, smo zvedeli tudi, kaj se dogaja po drugih krajih države in v drugih državah.

Tovariš Komerički je zaključil:

— Prvi maj sem praznoval vsako leto, ker je bil to zame največji praznik. Vsi spomini na ta praznovanja pa so prisrčni in lepi.

★ 1920 — RDEČE ZASTAVE NA ČELU POVORKE

Praznovanja prvega maja pred 42. leta se spominja neki upokojen delavec takole:

— Po rudarski koloniji smo postavili majhne brezice, ki smo jih okrasili z rdečimi papirji in trakci. Na lipe smo obesili zastave. Tako so vihrale rdeče zastave na Trdnjavi, pri sedanji menzi, na glavnem rezervarju rudnika, na dimniku separacije in drugod.

Prvega maja smo organizirali povorko, ki se je zbrala pri rudarski čakalnici (današnji rudniški menzi). Skupaj z ženami in otroci nas je bilo okoli 800. V povorki je šlo spredaj nekaj mladih, ki so imeli rdeče zastave. Tokrat so se priključili proslavljanju prvega maja tudi Kočevarji — rudarji in delavci. Tudi njihova rdeča zastava je bila na čelu povorke, nosil pa jo je Kausky. Največjo zastavo je nosil Rebič iz Dolge vasi, ki je bil naš zastavonoša in čuvar zastave.

Za zastavami je šla godba. Kočevski rudarji še nismo imeli svoje, zato smo dobili godbenike iz Trbovelj. Za godbo pa smo šli mi, rudarji in delavci. Nosili smo tudi transparente. Povorka se je pomikala mimo bivše pivovarne, mimo železniške postaje ,nato pa je zaokrožila do sedanje Bračičeve šole. Pred šolo smo imeli veliko zborovanje, kjer so govorili v slovenskem jeziku Rebič, King in Volfing, v nemškem pa Erkar. Med zborovanjem pa je bilo v šoli najmanj 80 žandarjev — tako vsaj sem zaključil iz pogovorov drugih — ki zborovanja niso ovirali. Žandarji so šli po končanem zborovanju na železniško postajo. Mi pa smo proslavljali še popoldne v Haufovi hiši, kjer smo imeli tudi zabavo.

Lepo je bilo takrat prvega maja, težje pa je bilo nekaj dni kasneje, ko je bila stavka železničarjev, kateri smo se iz solidarnosti pridružili tudi kočevski rudarji . . .

★ 1929 ALI 1930 — TAKRAT SMO BILI VSI ZA RUSE

— Bilo je leta 1929 ali 1930, ne spominjam se točno kdaj, ker je od takrat minilo že nad 30 let, je začel pripovedovati rudar, ki še danes dela v jami. Jenko Peter, Korel Čuk, Polde Knapič, Anton Levstik, Alojz Komerički in Ivan Bremec so organizirali za 1. maj izlet na Sušak. Udeležilo se ga nas je okoli 30. Ne spomnim se točno, če je bil z nami tudi Šeško, običajno pa je bil. Avtomobil za prevoz, seveda je bil tovorni, smo najeli pri Henigmanu.

Na Sušak smo se namenili zato, ker so bili takoj žandarji zraven, če smo praznovali kje blizu. Daleč od Kočevja smo se počutili bolj proste. Spotoma smo se ustavljali pri kakšnih, ki so jih naši vodje poznali.

Praznovanje prvega maja smo imeli za nekakšen protest proti takratnemu družbenemu redu. Na naših proslavah je govoril pač kdor je bolj poznal politiko. Takrat smo bili vsi navdušeni za Ruse in želeli smo, da bi bilo tudi pri nas kmalu tako. Govorniki so nam obetali, da bo tudi pri nas prišlo do svobode . . . no, in res smo jo dočakali . . . Taki so moji spomini na prvi maj 1930, ko mi je bilo 17 let . . .

★ 1938 — IZLET NA FRIDRIHŠTAJN

Veliko je spominov na predvojni prvi maj. Nekdo se spominja izleta na Fridrihštajn:

— To je bilo leta 1938. Tisto leto marca sem prišel iz Hrastnika v Kočevje. Že v Hrastniku sem bil član Svobode. V Kočevju sem se spoznal z Jenkom, Heglerjem, Begušem, Bravničarjem in drugimi. Pridružil sem se Vzajemnosti. Že precej pred prvim majem so začeli pripravljati prvomajski izlet na Fridrihštajn. Rekli so, da bomo šli gledat ledeno jamo, jamo treh bratov in razvaline gradu, kar smo si tudi res ogledali. Na izletu nas je bilo okoli 20, med njimi so bili — kakor se spominjam — Jože Hegler, Marija Bremec, Jenko, potem neki Jurkovič, ki je že umrl, pa nekaj punčk, kot Peterlinova, ki je kasneje padla v partizanih in še več drugih. Spominjam se, da je nosil Jenko pod suknjičem rdečo zastavo. Takrat smo se tudi slikali, a sem fotografijo žal izgubil. Pokojni Hegler je razložil mladini, zakaj smo šli na izlet ter govoril o pomenu prvega maja. Kasneje smo se seveda tudi malo pozabavali. Podobna so bila tudi druga praznovanja prvega maja. Tukaj je bila le peščica Slovencev med Kočevarji in zato ni mogla dosti delati. Vse drugačni pa so bili prvi maji v Hrastniku in Trbovljah. Spominjam se, da je 28. ali 29. leta visela z dimnika opekarne 12 metrov dolga zastava in zastave so plapolale tudi po okoliških hribih . . .

★ 1940 ALI 1941 — PREDAVANJE V GOZDU PRI LOŽINAH

Rajko Jenko, ki je rojen leta 1922, se tudi spominja prvomajskih praznikov. Takrat, pred vojno, je bil še otrok in mladinec. O delavskem prazniku — prvemu maju je precej slišal od delavcev. Njegov spomin na prve maje in mladost je: žandarji, hišne preiskave (njegov oče je prišel iz Rusije, zato so bile pri njih pogosto — posebno pa pred prvim majem — preiskave), okrašeno rudarsko kolonijo, brezove vejice, rdeče trakove in rdeče ter rdeče, belo, plave zastavice.

— 1937. leta sem bil sprejet v SKOJ, je povedal tovariš Jenko, in kmalu potem sem se šel učit v Polom za mizarja. Tam so bili skoraj sami Kočevarji, zato delavsko gibanje ni bilo razvito. Vrnil sem se leta 1940. Isto leto sem bil sprejet v Komunistično partijo in bil zadolžen za delo z mladino na rudniku. Napredna mladina je bila zbrana v Vzajemnosti in je prirejala izlete v naravo, ko pa je bila Vzajemnost razpuščena je isto vodstvo delalo še naprej.

In spomin na neki prvi maj:

— Ne vem zagotovo, če je bilo leta 1940 ali 1941, pa tudi ne, če je bilo prav 1. maja ali kak drug dan, vendar vem zagotovo, da je bil ta naš izlet posvečen proslavljanju prvega maja. Organizirali smo ga v Slovensko vas, Staro cerkev in proti Ložinam. Okoli 100 nas je bilo v gozdu pri Ložinah. Proslavljanja se je udeležila tudi ribniška mladina. Takrat nam je predaval Dušan Bravničar. Ta prvi maj mi je ostal najbolj v spominu . . .

Člani društva Vzajemnost na Rudniku Kočevje leta 1937

Tudi Slovenci na Kočevskem smo imeli svojo himno

TRATAR MARJAN-UČO

Nekoč sem že opisal, kakšno je bilo življenje zavednih Slovencev na Kočevskem v stari Jugoslaviji, ki je bila prava mačeha našemu rodu na Kočevskem. Na škodo nas Slovencev, ki smo delali in živeli na tej kočevski zemlji, je oblast stare Jugoslavije zatiskala oči, dala pa je vse pravice kočevskim Nemcem, posebno tistim hitlerjansko usmerjenim ljudem, ki so želeli uničiti staro Jugoslavijo. Na Kočevskem je imela oblast stare Jugoslavije vedno dva obraza in dvojne pravice. Enega za kočevske Nemce, drugega za Slovence.

Kočevski Nemci so lahko nemoteno izvajali razne pohode, parade in manifestacije s svojim kulturbundom, ki so bile naperjene proti nam Slovencem in naši državi kot celoti.

Naše prireditve so pa stalno nadzirali in zatirali, čeprav so bile še tako nedolžne. V takih pogojih dela je bilo zelo težko delati in kaj organizirati, ker nas je oblast stalno zasledovala in preganjala. Morali smo izkoristiti vsako priliko, da smo odgovorili na izzivanja kočevskih Nemcev, ki so vodili odkrito in zelo široko propagando za Hitlerja.

Močna opora za naše delo so bile naše prireditve, sestanki, koncerti in igre, ki smo jih organizirali in z njimi utrjevali nacionalno zavest Slovencev na Kočevskem.

Težko nam je bilo, ker nismo imeli Slovenci na Kočevskem svoje Himne, da bi z njo odgovorili kočevskim Nemcem, ki so prepevali svojo himno, ki se je glasila:

»Von Rinža bis zum Kulpa strandunser ist Kotsheerland,« kar se pravi po slovensko: od Rinže pa vse do obale Kolpe, naša je Kočevska deželica.

S to pesmijo so nastopali kočevski Nemci na svojih prireditvah. Ta pesem je odmevala tudi v nemškem radiu, ki je poveličeval Nemce na Kočevskem.

Ko sem to pesem nekoč poslušal po radiu iz Münchena, sem sklenil, da sam napišem besedilo za našo slovensko himno in ji dam tudi potrebno melodijo. Nekaj dni sem se s tem mučil in končno je pesem našla svoje besedilo in melodijo. Z njo je meseca maja 1940 nastopil naš pevski zbor CMD v Kočevski Reki. To pesem je potem razmnožila CMD v Ljubljani in jo razposlala vsem pevskim zborom na Kočevskem. Tako se je začela oglašati naša slovenska himna širom Kočevske in nekoč v oktobru istega leta tudi v radiu Ljubljana, kjer jo je zapel pevski zbor CMD iz Kočevske Reke.

Dobro se še spominjam, kako so se po tem našem nastopu razburjali nadutí kočevski Nemci, češ da je ta naša pesem pravo in nesramno izzivanje, ker je Kočevska nemška. Avtorju in pevcem so grozili z dejanskimi napadi.

Pozimi v letu 1940 smo imeli v Kočevju v Šeškovem domu večjo prireditev kočevskih Slovencev, na kateri so nastopili vsi pevski zbori iz Kočevske. Kot uvod so vsi zbori zapeli to pesem kočevskih Slovencev. Pri tej pesmi sem sam dirigiral. Nič mi ni bilo prijetno, ker je bilo treme dovolj in tudi prijetnega razburjenja, ko smo z njo krepko odgovoril nemškim nadutežem in jasno povedali, da smo na Kočevskem gospodarji mi.

Še in še se je ta pesem oglašala iz učilnic naših slovenskih šol na Kočevskem. Ko pa je nastala vojna, smo z njo odhajali v gozdove in boj. Prav tiho in skromno se je oglasila, ko smo se vozili v koncentracijska taborišča Italije, kjer smo jo tudi prepevali. Krepko pa je pesem spet zadonela jeseni leta 1943 in naprej do konca vojne, ko ni manjkala na naših mitingih po Kočevskem.

Da jo ohranimo zgodovini in v spomin vsem tistim, ki ste jo peli in poslušali, kakor tudi mladini v poduk, naj jo danes priobčim vsaj v besedilu, ki je ohranjeno iz dni NOB in je zato tudi vsebina tretje kitice spremenjena. Pesem se glasi:

Mi smo Slovenci s Kočevske doma
iz zemljice naše slovenske.
Obkroža jo venec visokih gora,
ki kras so prelepe Kočevske.

Mi smo Slovenci s Kočevske doma
kjer sonce svobodno nam sije.
Kjer pesem slovenska nam vre iz srca,
ki v prsih ponosno nam bije.

M ismo Slovenci s Kočevske doma,
iz zemljice naše slovenske.
Vsi zvesti smo Titu, v ljubezni rodu,
vsi Tvoji Slovenci s Kočevske.

Naj bo tudi ta pesem naš spomin na preživele lepe in težke dni boja za novo podobo Kočevske in njenih prebivalcev.

Spomini na praznovanje 1. maja v Ribnici

Prvo praznovanje 1. maja se je začelo v Ribnici po prvi svetovni vojni. Praznovali so slovenski delavci, ki so se v letih po prvi svetovni vojni zaposlili v Opekarni. Do l. 1919 so bili na Opekarni zaposleni samo italijanski delavci, med njimi sta bila samo dva Slovenca. Iz vojne so se vrnili prvi proletarci, ki so se zaposlili na Opekarni, kakor tudi doraščajoča mladina, ki je iskala zaposlitev.

Praznovanje 1. maja je dobro uspelo. Delavstvo je bilo enotno in tudi revolucionarnost ljudskih množic je bila na višku. V letu 1920, ravno pred 1. majem, je delavstvo na Opekarni stavkalo, ker je vodilo borbo za izboljšanje življenjskih pogojev. Tudi naslednje leto je bila revolucionarnost delavcev še zelo močna, potem je pa upadla.

Delavsko gibanje je bilo potem razbito in oblast je vsako akcijo delavcev zatrla, da se praznovanje 1. maja ni moglo potem več organizirati.

Po letu 1930 so zavedni proletarci propagirali praznovanje 1. maja z raznimi akcijami. Delavcem so govorili po obratih o pomenu praznovanja in o borbi delavskega razreda za njegove pravice. Na dan 1. maja so zapuščali delo in odhajali na razne kraje.

Kljub veliki gospodarski krizi, ki je vladala v tistih letih, je zavest delavcev rastla. Prihajalo je do sporov in celo do tožb z delodajalci in posameznimi delavci. Bilo je tudi več predlogov in akcij, da bi se delavstvo spet organziiralo, kar se je končno uresničilo leta 1936. Na vseh sindikalnih sestankih se je potem vedno govorilo o pomenu praznovanja 1. maja.

V letu 1935 so v Ribnici začeli z aktivnim delovanjem tudi napredni študentje, ki so s tiskano besedo in agitacijo prinašali v Ribnico revolucionarno zavest med ljudske množice. Akcije za pomoč Španiji so se tudi v Ribnici močno razvile. Napredne ideje so postajale v Ribnici vedno bolj močne, posebno po letu 1939, ko se je v Ribnici ustanovila prva osnovna organizacija KPJ in SKOJ, pozneje še sindikalna organizacija pod vodstvom KPJ.

V vsem tem času se je med vsemi naprednimi ljudmi ribniške doline govorilo o pomenu praznovanja 1. maja. Bili so razni napisi in akcije v raznih oblikah, ki so opominjale delovne ljudi na 1. maj.

● Ste že naročili sinu, bratu, možu, fantu, ki služi vojaški rok Novice? Novice so mu pošta, ki pride vsak teden in poroča o dogodkih doma.

1. maj v borbi

Osvoboditev naših krajev in Ljubljane

V drugi polovici meseca aprila 1945. leta so brigade VII. korpusa bile zelo srdite boje z umikajočim sovražnikom, ki se je umikal skozi Dolenjsko, Kočevsko ter Ribniško dolino proti Ljubljani in dalje proti severu. Pri teh bojih sta imeli levji delež XV. in XVIII. divizija. XV. divizija je imela nalogo, da prodira na desnem krilu korpusa, vključno ob progi Novo mesto—Ljubljana, XVIII. divizija pa naj bi prodirala na levem krilu korpusa po kočevsko-ribniški dolini. Obe diviziji bi se morali združiti pred Ljubljano, kjer naj bi bil skupni napad na glavno mesto Slovenije.

Meseca aprila 1945 so bile enote XVIII. divizije razporejene severozapadno od Novega mesta v velikem loku do Suhe krajine. Štab XVIII. divizije se je tedaj nahajal na Uršnih selih, brigade pa so bile razporejene takole: VIII. Levstikova brigada je bila razmeščena v Podhosti, IX. brigada v Malih laščah nad Dvorom, X. brigada v Podgradu in italijanska brigada »Fontanot« v okolici Uršnih sel kot rezerva divizije.

Naloga divizije je bila preprečiti sovražniku vdore na osvobojeno ozemlje Bele krajine. Ta naloga divizije je bila zelo velika, če vzamemo, da so bili nenadni prodori mogoči iz treh smeri, in sicer preko Žužemberka, kompoljske doline in Kočevja. Na vseh teh smereh je imela divizija svoje tri brigade oziroma po eno brigado za vsako smer, ne računajoč italijansko brigado, ki je bila v rezervi. Vse tri brigade so se nahajale na že omenjenem sektorju od začetka leta 1945. Vse te mesece so brigade bile srdite boje s sovražnikom na vsem področju. Sovražnik je hotel že v začetku leta 1945 po vsej sili zasesti osvobojeno ozemlje ter z nenadnimi vdori vezati sile narodno osvobodilne vojske.

Meseca marca 1945 so se na tem področju boji zelo zaostrili z nenadnimi vdori iz Kočevja in kompoljske doline na območju Suhe krajine od strani Nemcev in domačih plačancev, ter velikega vdora domobrancev in ustašev preko reke Kolpe, ki so se umikali pred napredovanjem naše IV. armade.

V teh bojih nenadnih vdorov Nemcev in domačih plačancev je tudi italijanska brigada »Fontanot« odigrala veliko vlogo na Smuki, zadržavajoč prodor sovražnika in pokazala veliko vztrajnost in izdržljivost borcev te brigade. Kljub neverjetni močni »zaprečni« artiljerijski »kanonadi« so ostali borci brigade »Fontanot« na svojih mestih, mi pa smo javno izražali smipatije do brigade. Tako so VIII., IX., X. in brigada »Fontanot« v hudih protinapadih onemogočili vpad v Belo krajino. Zaradi vpada domobrancev in ustašev preko reke Kolpe na slovensko ozemlje, je moral štab divizije v najhujših bojih v Suhi krajini VIII. brigado potegniti s položajev in jo še isto noč prestaviti na kočevski teren nasproti 4.000 ustašem in domobrancem, ki so bili že globoko preko reke Kolpe na slovenski strani. Zaradi dosedanjih velikih uspehov v bojih je bila pri borcih VIII. brigade močna morala. Bataljoni brigade so neverjetno naglo prodirali za ustaši in domobranci, tako da ni bilo časa za počitek niti ponoči. Prav zaradi teh povečanih uspehov je VIII. brigada v nekaj dneh očistila teren Kočevske vse do reke Kolpe. Velik del sovražnika se je predal, drugi so se kljub temu prebili proti Ljubljani in dalje na sever.

V čiščenju terena ustašev in domobrancev je priskočila na pomoč tudi VII. hrvaška brigada iz sestava 19. divizije IV. armade, ki je prodirala z eno kolono po dolini reke Kolpe proti Čabru in z drugo kolono proti Delnicam na Reko do končnega cilja — Trsta. Zadnja ostrejša bitka z ustaši je bila okoli vasi Morava in Ajblja, kjer sta se na nesrečo VIII. slovenska in VIII. hrvaška brigada skoraj med seboj udarile, vendar do izgub ni prišlo. Sporazumevanje med borci obeh brigad je trajalo precej časa iz razloga, ker mi nismo vedeli, da prodira od Broda na Kolpi po slovenski strani tudi VIII. hrvaška brigada. Mi smo bili prepričani, da imamo to noč pred Ajbljom pred seboj na položajih ustaše. Da do boja ni prišlo, se je zahvaliti samo trdi temi, kjer smo se zelo previdno pomikali v strelski liniji po gozdu proti Ajblju. Javljeno je bilo, da so tam ustaši. Ustaši so na Ajblju tudi bili, toda pregnala jih je ravno pred nočjo VIII. hrvaška brigada. Zaradi sigurnosti od morebitnega protinapada ustašev, je VIII, hrvaška brigada postavila severozapadno od Ajblja proti Brigi svojo zasedo. Na to zasedo je tudi naletela naša brigada. To noč je tudi naša brigada nočila na Ajblju.

Štab brigade je določil, da se ustavi, kjer so se ustavili ustaši, ko so zapustili Ajbelj. Ker sem poznal okolico, sem bil določen za vodjo izvidnice. Po deseti uri zvečer sem se napotil z izvidnico po slabi kolski poti v smeri Dolnje Brige in Borovca. Prve vesti smo prejeli na Donji Brigi pri Gladovih, da so ustaši šli v smeri Borovca. Da preverimo podatke, smo se napotili še na Gornjo Brigo do Križeve mame. Podatki so se ujemali, z razliko, da so ustaši krenili preko Inlaufa na Perhanj in dalje na Drago. Počutili smo se popolnoma varne. Okoli dveh po polnoči smo se vrnili. Tik pred Ajbljom nas je ustavil rezek: »Stoj! Ko ide?« Ugotovili smo, da smo padli v zasedo. Z obeh strani ceste je merilo najmanj dvajset puškinih cevi. Vsak pokret roke je pomenil smrt. Bil sem prepričan, da so naši iz VIII. brigade, kajti malo je verjetno, da so ustaši pustili svojo zaščitnico. Tudi to je bilo mogoče. Ko smo povedali, da smo partizani, so nas še vedno z naperjenimi puškami obkolili. V tem se je približalo čelo kolone bataljona. S komandantom bataljona sem se sporazumel, da smo iz VIII. slovenske brigade, tako so nas pustili naprej, ko smo povedali, da je pot prosta vse do Borovca.

OSVOBODITEV KOČEVJA IN RIBNICE

Pred prodiranjem IV. armade proti Sloveniji in Slovenskem Primorju, so se umikale številne sovražne enote. Da bi te enote imele lažji umik preko Slovenije, Kočevske in Dolenjske, je sovražnik iz postojank na Dolenjskem, predvsem iz Novega mesta, Dvora, Žužemberka, Žverč, Ribnice in Kočevja pa tudi od hrvaške strani, poskušal skoraj sleherni dan prodirati na osvobojeno ozemlje.

Enote XVIII. divizije so bile v takih okoliščinah v neprestanem boju na območju Suhe krajine. V teh srdith bojih se je divizija iz dneva v dan redčila, borci pa so bili skrajno izmučeni. Divizija je te dni štela okoli 4000 borcev. Ko so enote IV. armade prišle do slovenskega ozemlja, je zaradi skupnih operacij dobila divizija nalogo, da mora takoj v glavnem pohodu kreniti proti Čabru in Prezidu, od koder bi nadaljevala pot z enotami IV. armade proti Primorski in Trstu.

Čeprav so bili borci zelo izmučeni od neprestanih bojev, je divizija takoj krenila na pot. Okoli 80 kilometrov dolgo pot so enote divije prehodile v enem samem dnevu. S seboj so nosile tudi vse potrebno strelivo in nekaj ranjencev iz medpotnih bojev. To je bil eden težkih pohodov divizije. Da bi borci lažje hodili, so se sezuli in šli bosi naprej. Med potjo ni bilo časa misliti na prehrano. Enote so prišle lačne in utrujene v Čabar in takoj nadaljevale pot v Prezid. Tu je divizija že dobila stik z enotami IV. armade. Ker se je med tem položaj zelo spremenil, je komandant IV. armade Peko Dapčevič ukazal diviziji, da spremeni smer pohoda in s XV. divizijo krene proti Kočevju,

Borci Kočevskega odreda, slikani na Stružnici spomladi 1942

Izkaznica Jožeta Šeška, organizatorja NOB v naših krajih

Velikim Laščam in Ljubljani. Vest, da bodo korakali proti Ljubljani, je borcem takoj odvzela velik del utrujenosti, saj je bila večinoma doma iz teh krajev in so bili posebno veseli, da bodo lahko sodelovali pri osvoboditve glavnega mesta Slovenije.

Takoj po ukazu komandanta IV. armade so enote XV. divizije krenile v smeri Kočevje—Novo mesto, da usmerijo napad po dolini Trebnje — Stična — Ljubljana. XVIII. divizija pa je še istega večera naredila pohod v smeri Grčaric. Divizija se je gibala preko Drage in Podreske čez Perhajn proti Grčaricam. V Grčaricah je imel sovražnik zbrane velike sile, saj je bila ta postojanka zelo važna za obrambo Kočevja in Ribnice hkrati. V Grčaricah je bila takrat tudi udarna belogardistična skupina, nemške motorizirane enote, 18 tankov in dva diviziona topništva.

Dne 25. aprila 1945 so nekatere izvidniške enote XVIII. divizije napravile posamezne sunke proti utrdbam, zunanjem pasu Grčaric, brigade pa so zavzele položaje po okolnih grebenih. Sovražnik je našo taktiko takoj spoznal; zato se je hotel prebiti skozi obkoljevalni obroč in se umakniti proti Kočevju ali Ribnici. Tu na izhodu iz Grčaric pa je naletel na VIII. brigado, s katero so Nemci bili večurni srditi boj. Enote VIII. brigade so z velikimi izgubami zavrnile sovražnika in mu preprečile, da bi se umaknil iz obkoljenih Grčaric.

Nemci so poslali pred samim pričetkom boja 26. aprila štabu XVIII. divizije pismo, da so pripravljeni na premirje, če jim partizanska vojska dovoli, da bi se brez boja umaknili proti Kočevju. Odgovor štaba XVIII. divizije je bil: splošen napad na Grčarice. Tako je še isti dan divizijsko topništvo skoraj v dveurnem boju onesposobilo sovražnikovo težko orožje in razbilo nekaj sovražnikovih utrdb. Nemci so napeli vse sile, da bi zadržali in odbili napad XVIII. divizije, oz. X. brigade, ki je napadla Grčarice, dokler jim ne bi iz Kočevja in Ribnice prišla pomoč. Da bi sovražnik dobil pomoč, je bilo malo upanja, ker je sovražnik v Kočevju sam potreboval pomoč proti napadom XV. divizije.

Takoj po padcu Grčaric in Kočevja so se brigade napotile proti Ribnici in XV. divizija proti Novemu mestu. Ribnica je bila za Kočevjem ena najbolj utrjenih sovražnikovih postojank na Dolenjskem. Po padcu postojank Kočevja in Grčaric, so se sovražnikove enote zbrale v Ribnici, ki so jo hotele obdržati za vsako ceno kot zadnjo večjo predstražo pred obsežnim obrambnim pasom okoli Ljubljane. Tedaj je bilo v Ribnici cca 3.000 do 3500 mož pehote ter številne motorizirane enote do 2.000 mož s približno 40 tanki in okrog 35 topovi. Ribnica je imela več pasov utrdb, ki so jo branile od Dolenje vasi, smeri Dan ter vključno objekte na dominantnih točkah pod Velikim vrhom. Ob tako močnem utrdbenem sistemu je bila Ribnica težko dostopna in nepremagljiva trdnjava.

Divizija je 27. aprila 1945. leta po nepretrganem pohodu od Grčaric obkolila Ribnico s 3. brigado, medtem ko se je italijanska brigada »Fontanot« že od Grčaric napotila preko Mašuna proti Trstu, kjer je sodelovala pri odločilni bitki na tržaškem ozemlju in bila tam v ponos in čast XVIII. diviziji.

XVIII. divizija je 28. aprila navsezgodaj namestila v okolici Ribnice topništvo s topništvom brigad, ki je v prvih jutranjih urah začelo na vso moč obstreljevati sovražnikove položaje. Po daljšem topniškem dvoboju, pri katerem so bile pri obeh straneh precejšnje izgube, je divizijsko topništvo razbilo utrdbe na vzhodni strani Ribnice. Že pod samim topniškim ognjem so se borci brigad začeli preko livad približevati neposredni bližini utrdb in sami Ribnici. Zaradi kritične situacije za sovražnika se je ravno tedaj pri naših enotah oglasil sovražnikov parlamentarec in prosil, naj prenehamo napadati in dovolimo sovražniku neoviran umik iz Ribnice. Štab divizije teh ponudb ni sprejel. Nato je divizijsko topništvo odgovorilo še z močnejšim ognjem in takoj razbilo eno sovražnikovo baterijo, več tankov in nekaj sovražnikovih utrdb. Sovražnik je uvidel, da ne bo mogel več vzdržati. Niso bile važne več ure, temveč so bile štete minute. Predati se niso hoteli. Nismo smeli pustiti, da se prebijejo iz Ribnice, morali smo izkoristiti njihovo dezorganizacijo. Takoj je bil poslan del naših enot v smeri Goriče vasi in Žlebiča z nalogo, da presekajo odstopnico iz Ribnice, ostalim našim enotam pa je bilo zapovedano, da z energičnim jurišem zavzamejo Ribnico. Ta naloga štaba divizije ni bila več potrebna. Brigade so iniciativno že pričele juriš. Po livadah in njivah iz smeri Jurjevica, Dane, Dolenja vas, Mala gora — železniška proga je bilo slišati borce kako jurišajo. Tedaj sem obžaloval, da sem bil v bateriji minometov in ne pešak. Čim se je začel juriš, je bila moja baterija brezpredmetna. Namestniku tovarišu Žagarju sem dal nalog, da spremi baterijo v smeri Ribnice, sam sem se z kurirjem pridružil jurišačem prvega bataljona. Sovražnik je napel vse sile, da se prebije, čeprav z večjimi izgubami. To mu je sicer z iznenadnim in silovitim prodorom tankov tudi uspelo.

PROTI LJUBLJANI

Čeravno so bile enote divizije že več dni v neprestanem pohodu in boju, so takoj po zavzetju Ribnice zasledovale umikajočega sovražnika. Vse ranjence je divizija odpravila v Kočevje, lažje ranjence pa so pustili v Ribnici, kjer je bilo tudi središče za preskrbo naših enot.

Glavnina divizije se je iz IX. in X. brigado v pospešenem pohodu napotila proti Velikim Laščam, prpiravljena takoj stopiti v boj. V Velikih Laščah ni prišlo do borbe, ker se je sovražnik že sam prej umaknil in ni čakal divizije.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Požgana Sodražica

Za naš največji delavski praznik 1. maj čestitamo vsem delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in ostalim delovnim ljudem

„ITAS"
Kočevje

Za največji praznik vseh delovnih ljudi 1. maj čestita vsem odjemalcem, poslovnim prijateljem ter delovnim kolektivom

Trgopromet Kočevje

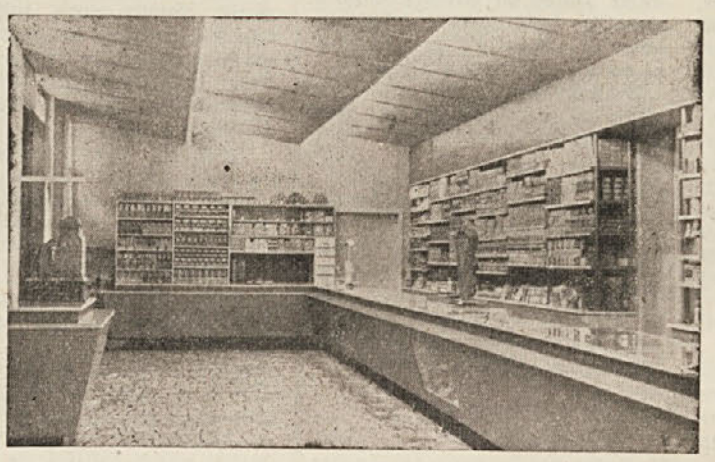

s svojimi poslovnimi enotami

Vsem delovnim ljudem želimo hkrati prijetno praznovanje

Ob 1. maju, prazniku delovnega ljudstva, ki ga praznujejo vsi napredni narodi sveta, se pridružujemo čestitkam z željo, da bi se v bodoče vedno bolj uveljavljalo delavsko samoupravljanje

Felka
PODPRESKA

Vsem delovnim ljudem pošiljamo iskrene pozdrave in se še nadalje priporočamo za naše proizvode

Delovni kolektiv podjetja
»INKOP«

čestita ob prazniku dela vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem.

Inkop

IZ KOČEVJA

Delovni kolektiv

Splošnega mizarstva
HRAST
IZ DOLENJE VASI

iskreno čestita ob prazniku dela vsem delovnim ljudem ribniške komune

LEKARNA

se pridružuje pozdravom ob 1. maju

Kočevje

Kmetijska zadruga

★

RIBNICA

čestita za praznik dela 1. maj vsem zadružnikom, kooperantom in ostalim delovnim ljudem

TRGOVSKO PODJETJE
»Domači izdelki«

Vsem proizvajalcem suhe robe in poslovnim prijateljem čestita ob PRAZNIKU DELA

VELIKE LAŠČE

KMETIJSKA ZADRUGA
Kočevje

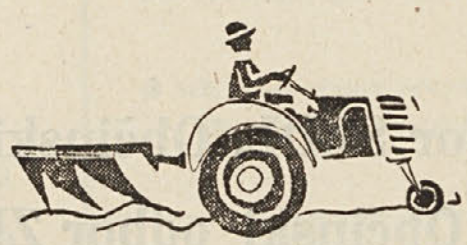

OBRATI:
Struge
Predgrad
Banja Loka
Osilnica
Fara

ČESTITA ZADRUŽNIKOM, KOOPERANTOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM OB 1. MAJU IN JIM ŽELI HKRATI ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV

„Tekstilana"

Tovarna sukna

Kočevje

Za praznik delavcev vsega sveta čestitamo delovnim kolektivom, poslovnim prijateljem in vsem ostalim delovnim ljudem

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

PODRUŽNICA **RIBNICA**

ZAVAROVANCEM, UPOKOJENCEM IN INVALIDOM NAŠE POZDRAVE OB PRAZNIKU DELA

TRGOVSKO PODJETJE
»TRAVNA GORA«

Z ENOTAMI: v Sodražici, Žimaricah, Zapotoku, Zamostecu in Gori

- **ČESTITA ODJEMALCEM OB PRAZNIKU**
- **DELOVNIH LJUDI**

KOLEKTIV PODJETJA

„Smreka"

- POZDRAVLJA OB PRAZNIKU
- DELA VSE POSLOVNE PRI-
- JATELJE IN OSTALE DE-

LOVNE KOLEKTIVE Z ŽELJO, DA BI DOSEGLI ŠE VEČJE DELOVNE USPEHE V PRIHODNOSTI

Loški potok

KINO »JADRAN«
Kočevje

Priporočamo se za obisk in čestitamo k prazniku dela

GRADBENO PODJETJE
„GRADBENIK"
Ribnica

Delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem najboljše želje ob našem prazniku

Vse najlepše vam želi za PRAZNIK DELA KOLEKTIV

„Apnenice"
DOBREPOLJE

Občinski ljudski odbor - Kočevje

Vsem delovnim ljudem in gospodarskim ter drugim organizacijam želimo veliko delovnih uspehov in prijetno praznovanje prvega maja

Občinski odbor SZDL, Občinski komite ZK, Občinski sindikalni svet, Občinski komite LMS, Občinski odbor ZB, Občinski odbor ZROP, Občinski odbor ZVVI, Občinska gasilska zveza, Občinska zveza prijateljev mladine, Občinski odbor Rdečega križa, Občinska zveza Svobod in prosvetnih društev, Občinska zveza za telesno vzgojo, Društvo upokojencev

---

Delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem po naši domovini čestitamo za prvi maj praznik dela in se jim za naročila še v naprej toplo priporočamo

Splošno gradbeno podjetje **ZIDAR** KOČEVJE

Kovinsko podjetje Ribnica

čestita vsem delovnim ljudem k prazniku 1. maja in želi mnogo uspehov pri graditvi socialistične domovine

Proizvajamo:

- **kmetijsko orodje** (brane, pluge)
- **transportna sredstva** (kiperje, japanarje, transportne vozičke, samokolnice)
- **zvarjence vseh vrst in teže**
- **kovinsko pohištvo** (oprema bolnic, internatov in lokalov)
- **športno orodje in opremo**

Priporočamo se za cenjena naročila

---

tudi kolektiv podjetja

kovinar kočevje

vam želi prijetno praznovanje ter še veliko delovnih uspehov

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA

Odjemalcem premoga in delovnim ljudem čestitamo ob našem največjem delavskem prazniku, prvem maju

Kupcem se še v naprej priporočamo

KOČEVJE

Stanovanjska skupnost

Vam želi prijetno praznovanje prvega maja

Rudnik

Trgovsko podjetje

Suha roba

Sodražica

Ob delavskem prazniku — **1. MAJU** želimo vsem delovnim ljudem ribniške komune in vsem poslovnim prijateljem v domovini veliko delovnih uspehov ter jim pošiljamo tople čestitke

---

Svojim gostom in obiskovalcem iskreno čestita za praznik dela 1. maj ter se priporoča za nadaljni obisk kolektiv

Gostišča Stara cerkev

pri Kolodvoru

Abonentom in gostom čestita za 1. maj

Ljudska restavracija

Kočevje

Ribnica

Občinski odbor ljudski odbor

Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZK
Občinski odbor ZB
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZVVI
Občinski komite LMS
Občinski odbor ZROP
Občinski odbor RK
Občinska gasilska zveza
ter ostale organizacije in društva

Prijetno praznovanje prvega maja in veliko delovnih uspehov v bodoče, želi vsem delovnim ljudem, kolektivom in organizacijam

NAJLEPŠE ŽELJE
IN POZDRAVE
ZA 1. MAJ
PRAZNIK DELA

KMETIJSKA ZADRUGA SODRAŽICA

Kolektiv

VODNE SKUPNOSTI

za vodno preskrbo Kočevja in Ribnice

želi vsem svojim potrošnikom za delovni praznik 1. MAJ še nadalje veliko delovnih uspehov

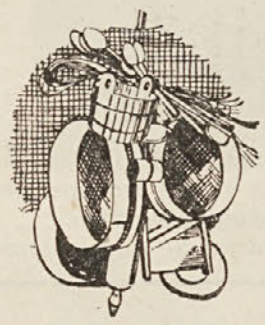

Lesna galanterija Sodražica

SE PRIDRUŽUJE PRVOMAJSKIM ČESTITKAM IN ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM VELIKO USPEHA TER ZADOVOLJSTVA PRI DELU!

Potrošnikom električne energije želi prijetno praznovanje prvega maja praznika dela

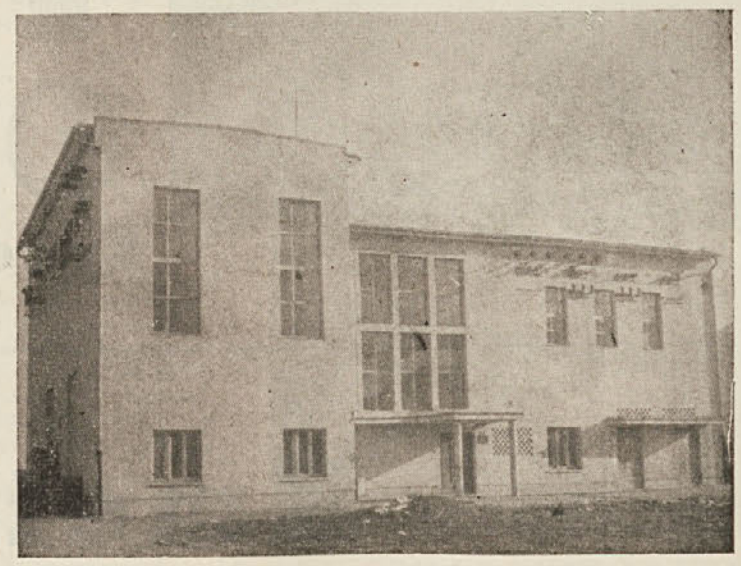

Vsem delovnim ljudem želimo pri nadaljnem delu še veliko uspehov in zadovoljstva

ELEKTRO

Kočevje

STANOVANJSKA SKUPNOST

- čestita
- za
- praznik
- dela
- vsem
- cenjenim
- strankam

Kočevje – mesto s poslovnimi enotami

POZDRAVOM, ŽELJAM IN ČESTITKAM OB PRAZNIKU DELA SE PRIDRUŽUJE

»OPREMA«

Kočevje

Veliko zdravja in prijetno praznovanje 1. MAJA

VAM ŽELI

Zdravstveni dom Kočevje

Okrajni zavod za socialno zavarovanje

podružnica v *Kočevju*

Zavarovancem in delovnim ljudem čestitamo ob 1. maju prazniku dela

KMETIJSKA ZADRUGA

Videm-Dobrepolje

- Odkupuje in prodaja vseh vrst kmetijskih pridelkov in gozdne sortimente
- Nudimo strojne usluge proizvajalcem
- Vedno imamo na zalogi reprodukcijski material
- Se priporočamo

Čestita vsem zadružnikom in kooperantom ter poslovnim prijateljem za praznik dela 1. maj

KOLEKTIV OBRTNEGA PODJETJA

Pletilnica žičnih mrež Sodražica

Z OBRATOM RIBNICA NA DOLENJSKEM

se pridružuje čestitkam ob prazniku dela 1. maju

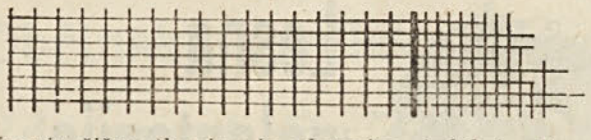

Proizvaja žične tkanine in pletenine, izdeluje sita in rešeta, mreže za posteljne vložke, izdeluje, postavlja žične ograje vseh vrst, izdeluje drugo žično galanterijo. Cene konkurenčne. Se priporočamo

VSEM DELAVNIM LJUDEM, KMETOM TER ZADRUŽNIKOM NA OBMOČJU LOŠKEGA POTOKA IN PA DRAGE, ŽELIMO MNOGO DELAVNIH USPEHOV ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ

KMETIJSKA ZADRUGA

Loški potok

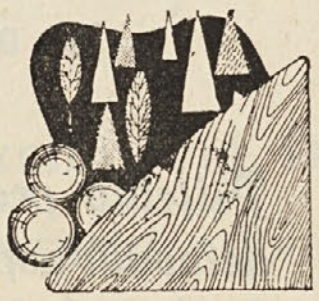

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE

LIP

Ribnica

POZDRAVLJA VSE DELOVNE KOLEKTIVE IN PRAV POSEBNO PA POSLOVNE PRIJATELJE, KATERIM SE PRIPOROČA ZA NADALJNE SODELOVANJE

Splošno avtoprevozništvo

AVTO

Kočevje

Vsem občanom in cenjenim poslovnim partnerjem, želimo veselo praznovanje delavskega praznika

KOLEKTIV **kemične tovarne** KOČEVJE

Cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem čestita ob prazniku dela 1. maju z željo, da bi dosegli še večje delovne uspehe

KOLEKTIV PODJETJA

ODPAD

Ob prazniku dela 1. maju čestita vsem delovnim ljudem in se priporoča za nadaljno sodelovanje

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje

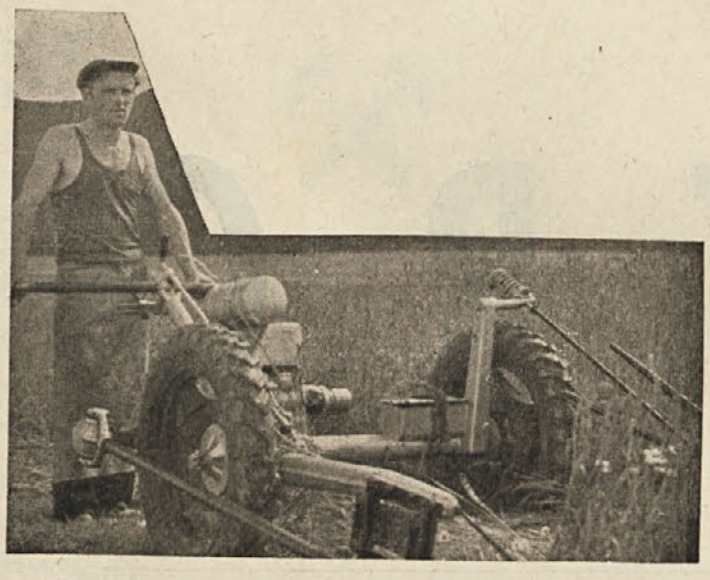

- s kmetijskimi upravami: Mlaka, Stari Log, Cvišlerji, Koprivnik, Livold in Draga
- z mlekarno, mesarijo, gradbeno skupino, delavnicami Breg in avtoparkom
- gozdnimi upravami: Kočevje, Mozelj, Stara cerkev, Grčarice, Podpreska in Velike Lašče
- s špedicijama Kočevje in Ribnica
- z obratom gozdne mehanizacije, gojitvenim lovišcem Rog, žago, mizarno, s furnirnico, z zabojarno, lesolitnim oddelkom in remontom, upravo LI in upravo podjetja

čestita in pozdravlja ob 1. maju, prazniku dela, delovnim kolektivom in vsem delovnim ljudem ter poslovnim prijateljem, katerim se hkrati priporoča za nadaljnje sodelovanje.

Praznovanje 1. maja v svobodi

Prvič smo 1. maj v naših krajih svobodno praznovali v letu 1946. To praznovanje se je povsod razvilo v veličastno zborovanja in delovne akcije, katerih ne bomo nikoli pozabili. Sredi ruševin in ob skromnih materialnih sredstvih, so naši delovni ljudje krasili požgane domove in dvigali mlaje, rdeče in državne zastave po vseh naših krajih.

Delovni ljudje so z delovnimi akcijami pristopili k odstranjevanju ruševin in začeli z obnovo. Začeli so rasti novi objekti in domovi v težkih pogojih povojnega življenja. Samozavest in požrtvovalnost naših delovnih ljudi je bila neizmerna. Ljudje so čutili, da gradijo novo življenja na razvalinah starega.

Tekla so leta in naši kraji so dobivali iz leta v leto novo podobo. Ruševine smo čistili s prostovoljnim delom. Spomnimo se samo tega, koliko je bilo ruševin v Kočevju, Sodražici, ki sta bila v vojni najbolj porušeni, poleg vseh neštetih naših vasi, ki so bile porušene in požgane do kraja.

Vsako leto so naš delovni ljudje na praznik dela 1. maj pregledali uspehe svojega dela, ki so bili iz leta v leto večji. Pred sedemnajstimi leti smo bili goli in bosi. V ruševinah, pokritih z deskami so stanovali naši delovni ljudje, revni, pa vendar srečni v svobodi. Prenašali so nečloveške napore, da smo zgradili to, kar imamo danes, v letu 1962.

Ko letos praznujemo praznik dela 1. maj, lahko s ponosom pogledamo na uspehe našega dela in praznujemo 1. maj srečni in veseli, ker so uspehi dela tako veliki.

Poleg vseh novih delovnih kolektivov, ki so zrasli v povojnem ččasu v naših krajih, ne moremo mimo vseh ostalih pridobitev naših delovnih ljudi, ki smo jih dosegli v političnem, kulturnem, zdravstvenem, socialnem in prosvetnem življenju naših delovnih ljudi. Življenjski standard in pogoji življenja za človeka so prišli na tako stopnjo, o kateri nismo mogli nekoč niti sanjati. Ne trdimo, da imamo vsega, kar potrebujemo, še marsikaj nam manjka, kar bomo morali še ustvariti z delom naših delovnih rok. Če pa na splošno pogledamo v naše življenje pred štiridesetimi, dvajsetimi ali celo desetimi leti, moramo priznati, da so naši uspehi neizmerni.

Danes, ko stopa v življenje naša mladina, ki vsega tega ni doživljala, smo dolžni, da ji povemo v kakšnih pogojih so se borili ljudje, ki so ustvarjali današnji čas. Mlademu rodu smo dolžni povedati zato, da bo znal ceniti vse tiste pridobitve naše ljudske revolucije, v katere vstopa danes sam.

Delo je vir in osnova življenja, ki mu na praznik 1. maja dajemo vse priznanje. Delo oblikuje človeka in njegovo zavest v odnosu do družbe in življenja.

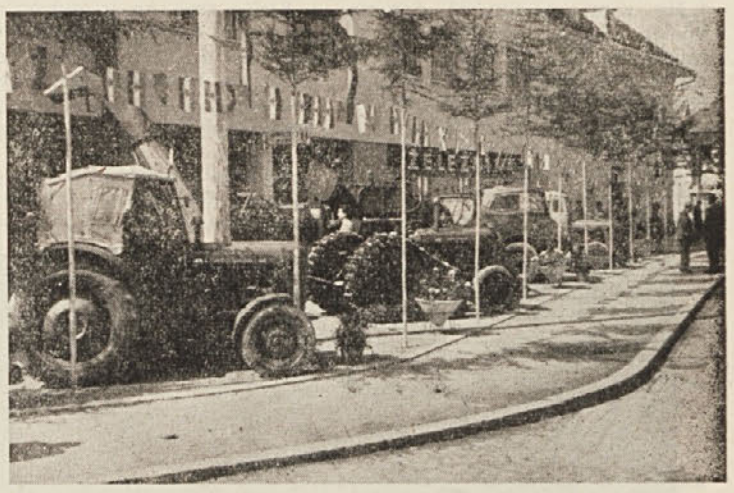

Razstava na ribniškem festivalu

Začetek gradnje zdravstvenega doma v Sodražici

Uspehi dela v preteklem letu po naših krajih

Težko jih je vse opisati. Za lansko praznovanje 1. maja smo v Kočevju dobili vodo z Obrha. 9. maja je toča zbila in uničila veliko truda naših delovnih rok, kar nas je precej oškodovalo v naših skupnih naporih.

V mesecu juniju je bilo v Kočevju odprto novo skladišče Trgoprometa, ki je velika pridobitev za oskrbovanje potrošnikov. Družba in delovni kolektiv Trgoprometa sta v to gradnjo vložila veliko truda in naporov, da je objekt zrasel.

Proti koncu meseca junija so v Kočevju zborovali lovci, ki so prišli iz vseh naših krajev. Zelene bratovščine je bilo toliko v Kočevju, kot še nikoli poprej. Skrb za pravilno gojenje divjadi po naših gozdovih od Mokrca do Kolpe je postalo prvo vprašanje naših lovcev po vseh LD.

V začetku meseca julija lanskega leta so kočevski strelci organizirali tekmovanje žensk iz vse Slovenije, ki je zelo dobro uspelo.

Stanovanjska skupnost Kočevje mesto je v prostorih bivše mlekarne odprla pralnico, likalnico in kopalnico.

Ob koncu julija so odprli tudi nov Vajenski dom v Kočevju, v katerega so se vselili vajenci in ob začetku novega šolskega leta še dijaki.

Meseca avgusta so v Stari cerkvi odprli nov kulturni dom, ki služi sedaj tamkajšnjemu prebivalstvu.

V mesecu septembru je bil veliki ribniški festival. Na LIP so odprli nov obrat, organizirali so vrsto razstav in priredili veliko zborovanje ter odkrili pred gradom spomenik NOB in spominsko ploščo Jožetu Petku. Na Opekarni so odprli novo sušilnico in začeli obratovati z novim bagrom pri izkopu zemlje.

V Dragi so odkrili na slavnostnem zborovanju 3. septembra spomenik padlim borcem NOB. Dolina Drage se je za to proslavo dobro pripravila.

V Sodražici so ob zaključku ribniškega festivala odprli novo strelišče SD in vzidali temeljni kamen za nov zdravstveni dom.

Na sektorju Turjak—Velike Lašče so veliko napravili pri gradnji ceste v lanskem letu.

V tednu otroka so odprli v Kočevju otroško ustanovo Čebelico, ki skrbi za naše malčke. Zgradili so tudi novo kegljišče ki so ga odprli za praznik republike, kakor tudi separacijo Rudnika.

V Dobrepolju na Vidmu so začeli urejati lansko leto stavbo KZ in trgovine, delovni kolektiv Apnenice je vlagal vse sile za gradnjo novega obrata in nove peči, ki jo bo v kratkem spravil v obrat.

V Loškem potoku so se trudili z gradnjo zdravstvenega doma, ki bo tudi v kratkem odprt.

V Kočevju so začeli graditi stanovanjske bloke, stolpnice in naselja, v katera se bo že letos vselilo več družin.

Delovni kolektiv Itasa je šel v lanskem letu na razstavo s svojimi proizvodi cementnih silosev v Brazilijo in na Beograjski velesejem. Razstavljal je tudi v drugih mestih svoje proizvode in se v proizvodnji, kakor tudi na trgu, dobro uveljavil. Kolektiv je dosegel v kratkem času zelo lepe uspehe.

V Fari so zgradili nove hleve za živino KZ, začeli so graditi tudi zdravstveno postajo.

V Koprivniku so veliko naredili pri asanaciji vasi.

Vse to so samo na splošno prikazani uspehi dela po naših krajih v preteklem letu. Koliko je bilo potrebnega dela in truda, da se je vse to naredilo, bi vedeli povedati samo naši delovni ljudje, ki so v teh akcijah sami sodelovali. Vse to, kar je storjenega, je že za nami. Na to zelo radi pozabimo, ker nas vedno bolj zanima to, kar je potrebno, da napravimo v prihodnosti.

Praznik dela 1. maj naj nam bo vzpodbuda za nove akcije in nove uspehe v našem razvoju v bodočnosti.

Lani je bil v Kočevju dograjen Vajenski dom

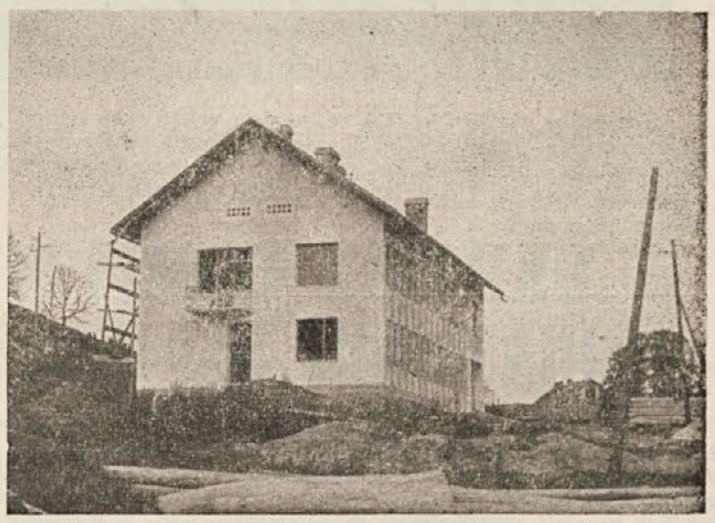

Zdravstveni dom v Loškem potoku med gradnjo

Gradnja ceste na sektorju Turjak—Velike Lašče

Pogled na skladišče lesa LIP Ribnica

Proizvodi Kovinskega podjetja v Ribnici, ki lepo napreduje

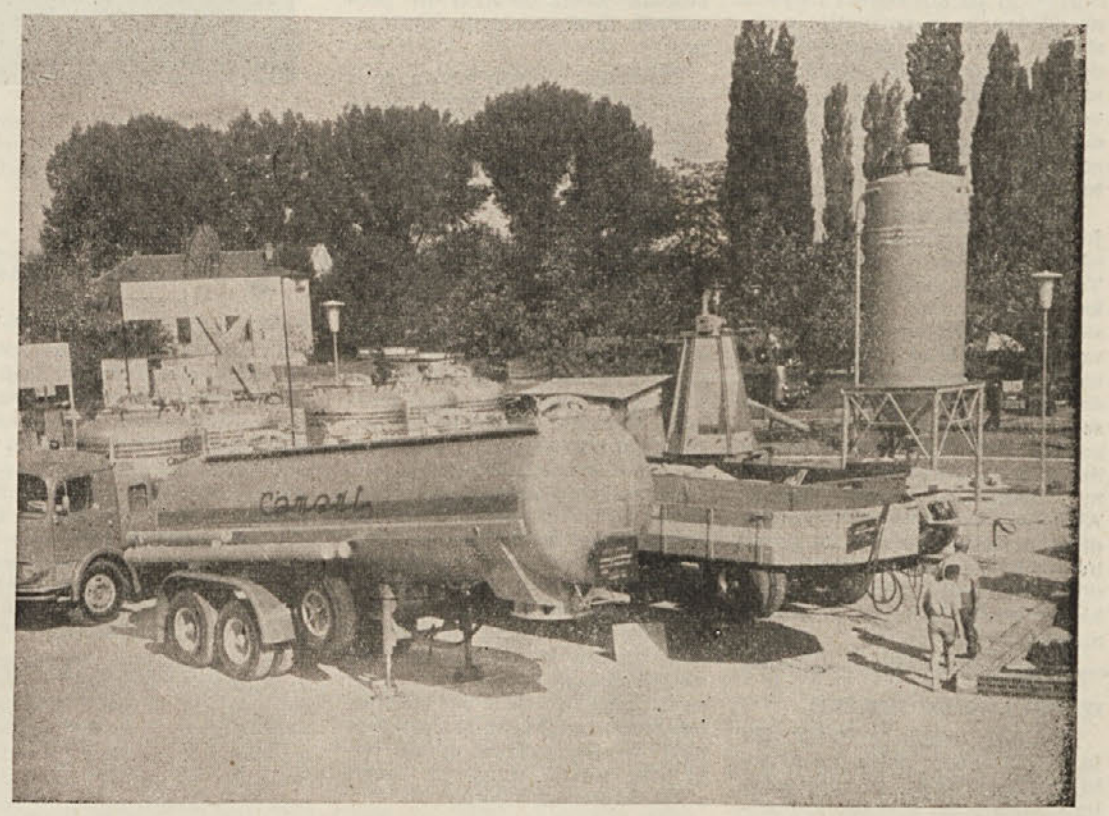

Proizvodi delovnega kolektiva ITAS Kočevje

Pozdravi pripadnikov JLA iz naših krajev

Danes smo se končno oglasili tudi mi, ki služimo vojaški rok v Križevcih. Z veseljem pričakujemo in čitamo vaš list, saj to nam je poleg pisem edina vez z domačimi kraji.

Ne vemo pa, zakaj dobimo včasih list z nekajdnevno zamudo. Po žigu na njem vidimo, da gre najprej v Prekmurske Križevce. Veselilo bi nas, če bi se ta pomanjkljivost odpravila.

Sedaj bi vas pa prosili, da objavite, če je mogoče, za 1. maj naše pozdrave.

»Fantje, ki služijo vojaški rok v Križevcih, najlepše pozdravljajo vsa dekleta in fante iz Ribniške doline.

Čampa Jernej, Andoljšek Rudi, Bolha Franc in Ogrinc Stane V. P. 6892/1 Križevci LRH.«

Sedaj smo pa v zadregi, ker ne vemo, koliko to stane. Prosimo vas, da nam pošljete položnico, da bomo plačali. Seveda, morate pri tem upoštevati, da smo vojaki.

Pojasnilo uredništva:

Dragi fantje, vaše pismo nas je razveselilo in smo ga v obliki članka objavili v celoti. Nič ne imejte skrbi glede plačila, saj razumemo, da ste vojaki. Položnice vam ne bomo pošiljali, ker je objava za vaše pozdrave brezplačna. Oglasite se še kaj, vaša pisma bodo razveselila nas, vaše svojce in prijatelje.

Vaše naslove za pošiljanje Novic smo pri nas pregledali in kolikor je v tem napaka, jo zagrešijo pošte.

Tudi mi Vas pozdravljamo in želimo veselo praznovanje za praznik dela 1. maj!

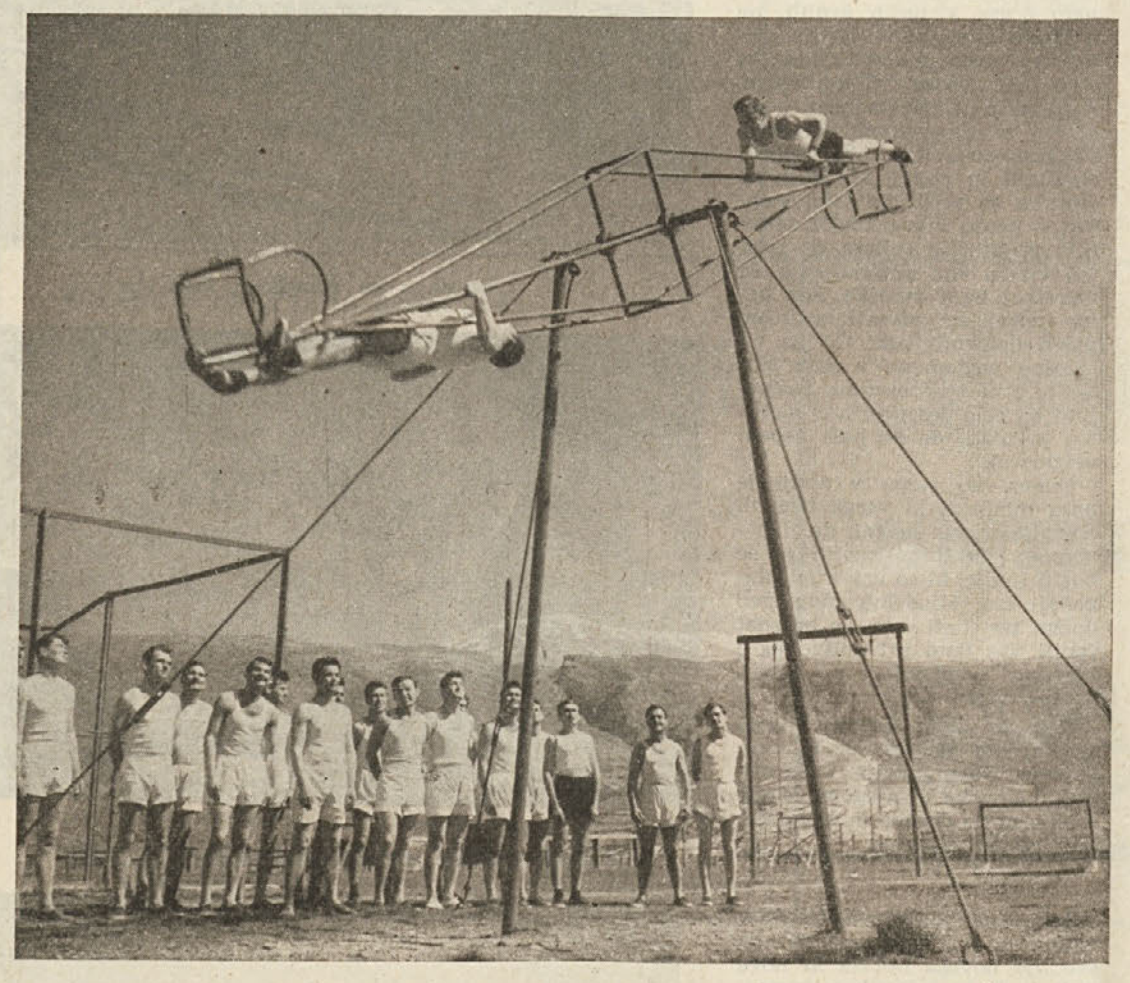

V šolah vojne akademije JLA se posveča velika skrb telesni vzgoji. Slušatelji vojne akademije imajo na razpolago razna igrišča, dvorane in bazene za plavanje, da se športno lahko vedno udejstvujejo. Posamezne dsicipline, kot smučanje in plavanje so za slušatelje obvezne, v drugih panogah pa se udejstvujejo po lastni izbiri. Na sliki slušatelji letalske vojne akademije pri vajah.

Družinski tednik

Čiščenje stanovanj

Letos nas je toplo vreme prav iznenadilo. Po dolgotrajni zimi, ki ni skoparila z mrazom in snegom, smo se znašli kar v pozni pomladi. Sonce pripeka in sili rastline iz zemlje. Pa tudi rastlinstvo je pomlad prehitela. Drevje je še golo, trava še ni lepo ozelenela in cvetje po gozdovih je šele zgodnje pomladansko.

Mi pa kar ne vemo, kako bi si uredili čas, da bi vse potrebno naredili. Stanovanje bi bilo treba temeljito očistiti, vrtiček urediti, sončili bi se že radi in sprehajali, pa izleti nas vabijo in povrh vsega so že tik pred nami prvomajski prazniki. Treba bo še kaj dobrega speči in skuhati in spomladanske obleke naj bi razveselile nas in našo okolico. Že vsako izmed teh opravil bi zahtevalo dovolj časa, sedaj pa je tu vse na kupu!

Zato je sedaj na vseh članih družine, da prav hitro napravijo načrt dela, hitro in složno ukrepajo, da bodo prvomajski prazniki res prazniki in počitnice za vse člane družine!

Pomladansko in jesensko čiščenje stanovanja terja nekaj dni utrujajočega dela. Lotili se ga bomo sistematično. Če se odločimo, da počistimo celo stanovanje naenkrat, nam vzame to par dni. Če v družini ni dovolj odraslih članov, ki bi bili zmožni in voljni izdatno pomagati, tega sama gospodinja ne bo zmogla. V tem primeru naj si dobi pomoč, zlasti če je tudi žena zaposlena — ali pa naj si delo razdeli na ves teden ali mesec ,da ne bo preveč utrujajoče. Saj nam je dolga zima brez sonca, brez prave zelenjave in z zimsko hrano sploh, pustila v nas nagnjenje k utrujenosti.

Kako si bomo porazdelili delo pri čiščenju stanovanja? Kjer so razni pripomočki vedno pri roki, se bomo takoj lahko lotili dela.

Najprej spraznimo omare, prezračimo obleko, jo skrtačimo, morebitne madeže odstranimo ali pa jo damo v čistilnico. Kjer to sproti delamo, bo to delo veliko lažje in tudi madeži se sveži hitreje in uspešnejše čistijo. Ob tej priliki izločimo obrabljeno, raztrgano in ono obleko, ki je postala drugače neuporabna. Posebno skrbno očistimo zimska oblačila, operemo volnene stvari, nakar jih skrbno shranimo. Ko smo omare in predale očistili znotraj, na vrhu in tudi odmaknili od zida in očistili zadaj, jih zapremo, da se ponovno ne zapraše.

Zdaj so na vrsti slike. Snemimo jih s sten in jih zbrišemo. Steklo zbrišemo s časopisnim papirjem, okvire z mehko krpo. Pozlačene okvirje osvežimo z rezino čebule.

Stene ometemo z omelom ali čisto metlo, da odstranimo ves prah in pajčevino.

Posteljnino in preproge, kar smo že prej znosili na sonce — da se prezrači — s tolkačem iztepemo, da odstranimo prah in nato še skrtačimo. Odeje le narahlo iztepemo in dobro skrtačimo. Pernice in pernate blazine naj ne bodo predolgo na soncu, ker se potem perje rado lomi. Žimnice stepemo iz obeh strani in skrtačimo. Tudi žične in peresne vložke dobro iztepemo in temeljito zbrišemo vso morebitno pajčevino. Preproge iztepemo po spodnji strani, na vrhnji pa le dobro in previdno skrtačimo. Iztrkavajmo na balkonu ali na dvorišču in še to ob dogovorjenem času, ko imajo okna spodnji prebivalci zaprta in ne visi perilo na balkonih in dvorišču — da ne bo prišlo do prerekanj!

Zavese, ki smo jih že prej previdno sneli,, zunaj narahlo stresemo. Če jih mislimo oprati, jih zaporedoma preplaknemo v čisti mrzli vodi, nakar jih šele temeljito operemo.

Ko smo v glavnem izpraznili sobo, ometli strop in stene, očistimo še tla. Pometajmo zelo previdno, da ne bomo zopet dvignili ves prah, bodisi z vlažno krpo ali sesalcem. Očistimo še luč in pomijemo okna. Najprej umijemo lesene dele, nato še steklo.

Nato še temeljito očistimo tla. **Navadne deske** poribamo in splakujemo s čisto vodo. **Negovan parket** le redko umivamo. Močno zamazana mesta zdrgnemo z jeklenimi ostružki. Namažemo ga s parketno pasto — v tekoči ali trdni obliki — enakomerno. Pustimo, da se posuši in zdrgnemo z mehko krpo ali loščilnikom. Parketna tla tudi lahko lakiramo. S tem odpadejo najutrudlivejša dela: drgnjenje in loščenje. **Barvna tla** pri temeljitem čiščenju umijemo z detergentom, nato pa jih mažemo kot parketna. **Linolej** mažemo z emulzijo. Nikoli ga ne čistimo s sodo, vročo vodo in ne mažemo s parketnim loščilom! **Stragulo** čistimo kot parketna tla.

Gumijasta tla čistimo prav tako z mlačno vodo, kateri smo dodali detergent, mažemo pa s specialnim voskom za gumi. Umetne mase so trpežne, vendar ne prenesejo okovanih čevljev!

Ko smo vse počistili, znosimo stvari zopet na svoje mesto. Še enkrat zbrišemo vse kose pohištva, police itd. Končno še ponovno zbrišemo tla. Morda bomo ob tej priliki nekoliko drugače razmestili pohištvo — za poletno rabo. Obesili bomo tudi zavese.

Seveda bomo primerno očistili tudi kopalnico, kuhinjo in druge prostore, ker le tako bo vse stanovanje ostalo tudi čisto.

Ko smo končali s čiščenjem, bomo osnažili še čistilne pripomočke in jih spravili na določen prostor.

Če bo vsa družina složno pomagala pri delu, ki se bo vršilo, bodisi naenkrat, bodisi v etapah, bodo po končanem delu sicer več ali manj utrujeni, toda vsi bodo občutili svežino v očiščenem stanovanju, vsi bodo znali ceniti delo, ki so ga vložili in bodo še skrbneje pazili na red in snago, predvsem pa se bo tudi mati z njimi lahko veselila praznikov

OKRAJNA REVIJA DRAMSKIH SKUPIN

Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana je v dneh 20. do 24. aprila 1962 organiziral revijo dramskih skupin na Vrhniki, v Logatcu in Kočevju. Naš list je o tej kulturni prireditvi informativno že poročal. Sedaj, ko je revija v Kočevju že za nami, naj kot kronisti posredujemo nekaj vtisov o njej.

V Kočevju so nastopile tri dramske skupine Svobod: iz Horjula, Ljubljane in iz Kočevja. Prvi dan revije, v petek 20. aprila ob 20. uri se nam je v dvorani kina na Rudniku predstavila skupina iz Horjula s komedijo v treh dejanjih Stuart — Oliver: »Čudovite pustolovščine ene noči« v režiji Fr. Končana. Komedija spada v zvrst iger — detektivk, ki so sicer mikavne za gledalce, igralcem pa ne morejo nuditi kaj prida zadoščenja za ves njihov trud. Od nastopajočih pa le moramo posebej omeniti dobre kreacije: Miss Henrieta Sravers (Slavka Šturm), Mary Deguešne (Joža Ogrin), Wilsen (Štefan Stanovnik) in sluga Jems (Rado Šturm). Učinkovito sceno je pripravil Janko Slavša, ki pa kot odrski mojster ne odgovarja za peripetije z zastorom. Neljube zadrege je krivo dejstvo, da rudniški oder že leto in dan ne uporabljajo za njegove prvotne namene. Vsaj manjši del krivde za incident z zastorom pa moramo naprtiti gostitelju.

V soboto, 21. aprila ob 20. uri je v Šeškovem domu nastopilo »Malo gledališče« iz Ljubljane. Ta gledališka skupnost je v nekem smislu eno prvih slovenskih gledališč in je dalo že lepo vrsto pomembnih slovenskih igralcev. Uprizarja predvsem sodobna dela, sem in tja pa rado seže tudi po klasikih. Na reviji so nas kar najprijetneje presenetili z Molierovim »Namišljenim bolnikom« v režiji Janeza Albrehta. Dognana igra, vzorna dikcija, nadvse učinkovita scena in bogati kostumi so nudili nadih poklicnega gledališča. Njihovo igranje je na reviji poželo največ priznanja.

Dramska skupina »Svobode« Kočevje je v nedeljo, 22. aprila ob 16. uri v dvorani Šeškovega doma ponovila komedijo Marjana Marinca »Poročil se bom s svojo ženo« in s tem nastopom zelo častno zaključila revijo dramskih skupin. Režija: Marjan Savinšek. Scena: akad. kipar Stane Jarm in Matija Glad. Ker je ansambel te skupine sestavljen iz skoraj docela mladih, odra še nevajenih igralcev, je uspeh kočevske uprizoritve še tem večji.

Pred vsako uprizoritvijo je imel predsednik Obč. sveta Svobod Kočevje, tov. Smolej, kratek pozdravni nagovor, po igri pa je nastopajočim skupinam izročil spominska darila: slike akad. kiparja Staneta Jarma. Skupinam je dal priznanje tudi zastopnik Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana.

Prebivalci našega mesta so z zanimanjem sledili reviji in jo z obiskom moralno dobro podprli.

France Cankar

IZ POLJANSKE DOLINE

Mladinski aktiv iz Predgrada je na kulturnem polju postal zelo razgiban. Sedaj se spet učijo igro, ki jo bodo v kratkem uprizorili v dvorani zadružnega doma. Naslov igre je »Sreča na upanje«.

Žene iz Čepelj in Brezovice, ki so za praznik žena 8. marec naštudirale program prireditve, so v mesecu aprilu s tem programom nastopile v občini Črnomelj na šoli v Zagozdecu.

Kočevska godba na novi poti

Nedavno se je na pobudo občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev vršil v Kočevju širši posvet med zastopniki Svobode Kočevje, mestnega in občinskega odbora SZDL, Rudnika ter sveta Svobod. Prisotni so obravnavali vprašanje dela in razvoja DPD Svoboda Kočevje. Dalj časa so se zadržali pri naši godbi. Soglasno so bili mnenja, da je to tako važno in potrebno umetniško telo ne samo za mesto Kočevje, ampak za vso občino, da mu je treba nuditi vso možno pomoč ter storiti vse, da se čimprej razvije v res kvaliteten ansambel. Treba je najti trdnejšo organizacijsko obliko, pomnožiti število članov in začeti s sistematičnim delom.

Tudi kočevska godba ima nekaj zgodovine za seboj, vendar se vse do sedaj ni izvila iz začetnih težav. S tem, da je postala posebna godbena sekcija DPD Svoboda Kočevje, se ji odpirajo nove možnosti za razvoj in kvaliteten dvig. Pod strokovnim vodstvom kapelnika bo lahko doprinesla marsikaj k splošnemu dvigu kulturnega udejstvovanja v mestu in okolici. Lansko leto je dobila tudi nove uniforme, nekaj novih instrumentov, ki jih je nabavil občinski svet Svobod in postala tako tudi za oko vabljiv ansambel.

Po sklepih tega posvetovanja je bil sklican sestanek vseh godbenikov, da se konkretno pogovore o pravilih godbene sekcije, o sistematičnem delu in drugem. Sestanka se je udeležila dobra polovica članov godbe in reči je treba, da so se odkrito pogovorili o vsem, kar je treba rešiti in da so za vsa vprašanja našli dober izhod. Sprejeta so bila pravila sekcije, sklenjeno je bilo, da se prično redne tedenske vaje, pridobijo še nekateri novi člani in tako postavi temelj za dobro, pomlajeno godbo, katere nas ne bo treba biti sram. Vse je odvisno od tega, v koliko bodo člani godbe vzeli svoje članstvo in odgovornost do godbe, kulturnega dela in kočevske javnosti resno. Prepričani smo, da bodo vsi merodajni forumi z DPD Svobodo in svetom Svobod na čelu nudili vso pomoč, ravno tako smo pa prepričani, da bodo tudi člani godbe po svojih močeh storili vse, da dvignejo godbo na višjo raven, da ne bodo pozabili, kaj so sklenili in kaj pričakuje od njih vse mesto in občina Kočevje.

M. H.

Popotniku življenja

Jasna noč se spušča nad poljano,
pot samotna se med drevjem vije!
Z zvezdami nebo je posijano,
luna svetla pa na nebu sije.

Pot samotna je in brez življenja,
sama tema, ki te zdaj obdaja.
Človek, življenje je le pot neznana,
temni se in nekaj te obdaja.

Pomisli in v jasen dan zaupaj,
ne skloni glave, ne obupaj,
ne omagaj! Saj pride dan,
ves od sreče obsijan.

Takrat izpolnjen bo tvoj up,
pozabljene poti neznane.
Izgnan iz srca bo obup,
spremenil sen se v novo bo življenje.

Nuša

Pionirski kotiček

Pionirsko šahovsko prvenstvo v Kočevju

V petek 20. aprila so se zbrale v Kočevju mladinske in pionirske ekipe iz občin Grosuplje, Ribnica in Kočevje na šahovskem tekmovanju. Tekmovanje je otvoril tovariš Andrej Arko, tekmovalce je pozdravil zastopnik ŠD Kočevje, tovariš Adamič pa je razdelil ekipe po vrsti tekmovanja. Tekmovalci so zasedli svoja mesta in ko je bil dan znak za začetek tekmovanja, se je začela razvijati igra na šahovskih poljih. Igre so postajale vedno bolj zapletene, ker so se vsi borili za to, da bi zmagali.

Vsi pa niso mogli zmagati, ker so močnejši igralci prekosili šibkejše, so se začeli vrstiti mat za matom in rezultat tekmovanja je naslednji:

Pri mladinkah je zasedla prvo mesto ekipa šole J. Šeško iz Kočevja. Pri mladincih pa ekipa iz šole Žalna pri Grosupljem. Pri starejših pionirkah je zmagala ekipa iz šole Št. Vid pri Stični, pri starejših pionirjih pa ekipa šole J. Šeško iz Kočevja. Pri mlajših pionirkah je zmagala ekipa šole Žalna, pri mlajših pionirjih pa ekipa šole iz Št. Vida pri Stični.

Po končanem tekmovanju so imeli tekmovalci skupno kosilo v Vajenskem domu. Po kosilu je tovariš Arko Andrej podelil zmagovalnim ekipam pismena priznanja. Tekmovalci so si potem ogledali še rokometno tekmo, ki so jo igrali pionirji šole M. Bračiča.

Prvo plasirane ekipe bodo šle na okrajno šahovsko tekmovanje v Ljubljano, ki bo v začetku meseca maja.

Prijetnega srečanja s tekmovalci iz Grosupljega in Ribnice so bili vsi veseli in si takih tekmovanj še želijo.

-an

TRIKRAT ZDRAVO ZA NASPROTNIKA

»Zdravo—zdravo—zdravo!«

Ker smo se tudi letos vključili v Jugoslovanske pionirske igre, smo si ob začetku šolskega leta zadali nalogo, da bomo igrali čimveč športnih iger in v zdravem telesu ohranili zdrav duh.

Vse naloge, ki smo si jih zadali v zimskem času, smo uspešno zaključili. Sedaj moramo opraviti še naloge, ki smo si jih zadali za spomladanski čas.

Pred nekaj dnevi so pionirke in pionirji petih in šestih razredov šole J. Šeško odigrali boj med dvema ognjema. Z zelo uspešno igro so si učenke šestega a razreda priborile prvo mesto. V igri so pokazale, da igro dobro obvladajo in da so se za tekmovanje dobro pripravile.

Po vrstnem redu so jim sledile učenke šestega b razreda. Manj uspeha pri igri so imele učenke petega b in a razreda, ki so se uvrstile na tretje in četrto mesto.

V tem tekmovanju so igrali tudi pionirji, ki so prav tako kot pionirke z uspešno igro dosegli naslednje uspehe. Prvi VI. a, drugi V. b, tretji VI. b in četrti V. a razred.

Najboljši posamezniki obeh vrst so bili izbrani za občinsko tekmovanje, na katerem bodo zastopali naša šolo.

-ka

Nadaljevanje pionirskih iger v Kočevju

Predsednik Občinskega odbora za izvedbo Jugoslovanskih pionirskih iger 1962 tov. Arko Andrej se je o nadaljevanju pionirskih iger prav pohvalno in vzpodbudno izjavil. »Ne bi rad dajal izjav o končnem izidu« — pravi preizkušeni veteran na polju telesne kulture, »lahko pa že sedaj trdimo, da se bodo naši pionirji uvrstili v vrhove pionirske elite vseh slovenskih šol. Gre tu pohvaliti strokovno vodstvo na šolah, ki odgovarjajo za telesno vzgojo in pripravljajo pionirje in pionirke za ta tekmovanja. So to tudi sicer znani športni delavci — amaterji Bižal Saša, Adamič Tone, Špela Čuk in Smola Nada.

Za drugo obdobje, ki bo trajalo do 1. junija t. l. so vse igre po šolah v polnem razmahu. To obdobje je zelo važno in najpestrejše .Po šolah se vršijo izbirne tekme odredov v namiznem tenisu, rokometu, odbojki, košarki in atletiki. Na koncu tega meseca t. j. 26., 27., 28. in 30. se pa bodo vršile v istih panogah občinske tekme, katerih prvaki bodo imeli pravico nastopati na conskih igrah. Tudi conske igre se bodo vršile v Kočevju, in to 12. maja, v katerih bodo nastopali prvaki občin Grosuplje, Ribnice in Kočevja. Organizacijo teh iger bo izvršilo tehnično vodstvo Občinske zveze za telesno vzgojo Kočevje. Conski prvaki bodo imeli potem možnost udeležbe na okrajnih tekmah 23. maja v Ljubljani.

Tekme v atletiki za prvenstvo občine se bodo vršile 5. maja na štadionu v »Gaju«. Zmagovalci teh tekem bodo lahko nastopili neposredno na okrajnih tekmah.

Tudi v tekmovanju ekip v šahu je bilo že izvršeno consko tekmovanje. Conski prvaki so nam že znani. V četrtek 20. t. m. so posegli v borbo prvaki pionirskih odredov občin Grosuplje, Ribnica in Kočevje. Tekmovanje se je vršilo v Kočevju v hotelu »Pugled«. Skupno je nastopilo 16 ekip po 4 igralce, torej skupno 64 mladih šahistov in šahistk. Po otvoritvi tekmovanja je pozdravil mlade šahiste tudi predsednik šahovskega kluba tov. Lunder, nakar se je pričelo po kratkem pojasnilu pravil samo tekmovanje. Izidi so sledeči:

Mlajše pionirke:	
1. Žalna	7,5 točk
2. Kočevska Reka	3,0 točk
3. Ribnica	1,5 točk
Mlajši pionirji:	
1. Šentvid	5,5 točk
2. Kočevska Reka	5,0 točk
3. Sodražica	1,5 točk
Starejše pionirke:	
1. Šentvid	5,5 točk
2. Kočevska Reka	4,5 točk
3. Sodražica	2,0 točk
Starejši pionirji:	
1. »J. Češko« Kočev.	6,5 točk
2. Ribnica	4,5 točk
3. Šentvid	1,0 točk
Mladinke:	
1. »J. Češko« Kočev.	5,0 točk
2. Žalna	3,0 točk
Mladinci:	
1. Žalna	5,0 točk
2. »M. Bračič« Koč.	3,0 točk

Tako so šla 4 prva mesta v občino Grosuplje in 2 v občino Kočevje. Ti prvaki bodo zastopali našo cono na okrajnem tekmovanju v Ljubljani.

Po končanem tekmovanju je zmagovalcem razdelil priznanja predsednik Pionirskih iger tovariš Arko Andrej, nakar so imeli vsi tekmovalci in spremljevalci ekip skupno kosilo v Dijaškem domu. Po kosilu so si ogledali mesto, za tem so pa prisostvovali tekmi v rokometu na šolskem igrišču »M. Bračič«.

O nadaljnjem poteku iger bomo ponovno poročali.

Želeli pa bi, da bi pri prihodnjih conskih tekmovanjih prisostvovalo več staršev, članov starešinskih svetov pionirskih odredov in šolskih svetov, ker so to igre nas vseh, ne samo onih ki te igre pripravljajo. Tudi večje sodelovanje družbe bi moralo biti in vsaka mlačnost kateregakoli ni na mestu, ker gre tu za naše najmlajše, ki jih uvajamo na življenjsko pot naše družbe. Zato bi bilo prav, da starši in merodajni vidijo, kaj so ti malčki tekom leta dosegli. Če se navdušujemo nad uspehi starejših, ne smemo prezreti uspehov najmlajših.

OBVESTILO

Kegljaški klub Kočevje obvešča vse ljubitelje kegljanja, da smo za prvomajske praznike znižali odškodnino za steze od 400 na 300 din za 1 uro. Oba dneva sta na razpolago za prosto igro.

Želimo vsem prijetno zabavo.

KK Kočevje

BALINARJI POZOR!

Kegljaški klub Kočevje želi ustanoviti sekcijo balinarjev. V kolikor bo dovolj članov, se bo v Gaju zgradilo balinišče, na katerem bodo športna balinarska tekmovanja.

Vabimo vse prijatelje balinanja, da se prijavijo pri tajniku KK Kočevje tov. Vovku Petru (ObLO, soba 23, tel. 212) pismeno, osebno ali telefonsko do 10. maja 1962. Po tem roku bo sklican sestanek vseh prijavljencev zaradi dogovora o organizacijskih vprašanjih in gradnji balinišča.

KK Kočevje

KRAVO PRODALI, POTEM PA UKRADLI NJENO MESO

Lovska družina je od Hudorovič Kazimirja iz Nemške loke kupila kravo za mrhovišče medveda. Kravo so ubili in pustili v gozdu Graščica 17. aprila. Naslednji dan je šel na mrhovišče neki lovec in videl, da je nekdo odrezal s krave 50 do 60 kg mesa, vrednega okoli 12 tisoč din. Okoli ubite krave je opazil tudi stopinje konja in žrebeta ter ljudi. Lovci so zvedeli še, da so imeli cigani 17. aprila zvečer kar celo veselico. 10 kg mesa so cigani vrnili. Zadevo raziskuje še postaja LM v Kočevju.

»ODPAD« — LJUBLJANA
GLAVNA ODKUPNA POSTAJA KOČEVJE

obvešča prebivalce občine Ribnica, da bo od 4. maja dalje redno odkupovalo odpadke za predelavo v industriji (železo, baker, litina, papir itd.)

Odkup bo dvakrat tedensko, in sicer vsak petek in soboto od 7. do 15. ure v Ribnici št. 217 (na Mlaki) pri Burgerju.

IZ DRAGE

OBVESTILO

Na seji Krajevnega odbora v Dragi so med drugimi razpravljali o peskokopu v Podpreski. Sklenjeno je bilo, da se v bodoče vodi dosledna kontrola nad izkopom peska.

Od 24. aprila 1962 dalje mora vsak koristnik peskokopa izven tukajšnjega območja plačati 120 dinarjev za kubični meter peska. To pristojbino naj koristnik peska vplača pri tov. Turku Dominiku v Podpreski št. 23. Na to predvsem opozarjamo prebivalstvo Loškega potoka, ki peskokop največ izkoriščajo.

Kdor ne bo ob priliki izkopa plačal predpisane opristojbine, bo moral po ugotovitvah plačati štirikratno vrednost.

Smatramo, da je to dovolj nizka tarifa in jo bo vsak koristnik lahko plačal.

Zbrana sredstva pa bodo služila odboru za gospodarsko korist tega kraja. ...

NAŠ TRG

Preteklo sredo so bile v trgovini »Sadje-zelenjava« v Kočevju naslednje cene:

Salata, ljubljanska ledenka — 500 din, črna redkev — 70 din, por novi — 170 din, čebula — 288 din, koleraba — 45 din, korenček novi — 120 din, peteršilj — 160 din, krompir — 40 din, banane — 300 din, grape fruit — 220 din, limone — 320 din, jabolka — 100 din.

POPRAVEK

V članku »Tretje leto kmetijskega zdravstvenega varstva« je pomotoma izpadel znesek, ki ga bodo plačevali kmetijski proizvajalci za razširjeno zdravstveno zavarovanje v letu 1962. Zaradi tega dajemo naslednji popravek:

Kmetijski proizvajalci bodo plačevali za osnovno zdravstveno varstvo 6 % od kmetijske dohodnine in 2.650 dinarjev na zavarovano osebo, za razširjeno pa še 2.600 dinarjev na zavarovano osebo. **Rudolf Mohar**

IZ PREDGRADA

Zadružni dom v Predgradu res tako izgleda, kakor da nima nobenega gospodarja. Okrog doma je vsega dovolj, samo reda in čistoče ni nikjer. Pred domom so hlodi, blato itd., v domu pa trgovina, pisarne obrata KZ, krajevni urad, kino in šola, pa se nihče ne zmeni, da bi se okolica doma počistila in uredila, da bi bil lepši izgled. Nujno bi bilo potrebno pripeljati nekaj peska, da bi se pokrilo blato, da bi bil dohod v dom urejen.

Ko je bila v Predgradu še KZ, je zadružni svet odobril 3 milijone dinarjev za fasado doma. Vse skupaj pa še vedno stoji na mrtvi točki. Za domom ležijo že dve leti hlodi za odre; ko se bo začelo z deli fasade bodo najbrž segnili.

Vsi zadružniki poslovne enote iz Predgrada želijo, da bi KZ čimprej uredila vse, kar je potrebno na zadružnem domu, da bo zavladal red in čistoča na njem in okoli njega

Naš obveščevalec

Gibanje prebivalcev
Obvestila
Sporedi
čestitke
Mali oglasi

KOČEVJE

Poročili so se: Hren Stanko, delavec iz Kočevja, Rudnik 32, star 23 let in Križ Darinka iz Kočevja, Reška c. 12, stara 31 let; Šola Andrija, delavec iz Prisoje 24, star 31 let in Tomšič Ana, delavka iz Kočevja, Češkova 20, stara 30 let; Berkman Richard, ključavničar iz Lochha — Nemčija, star 31 let in Hegler Majda iz Kočevja, Podgorska 29, stara 20 let.

DOLENJA VAS

Poročila sta se: Zoran Jože, delavec iz Šalke vasi 24, star 29 let in Pucelj Angelca, delavka iz Dolenje vasi 24.

LOŠKI POTOK

Rodili sta: Turk Marija, gospodinja iz Retij 67 — deklico, Oražem Marija, gospodinja iz Retij 99 — deklico.

DRAGA

Rodili sta: Dulmin Marija, gospodinja iz Podpreske 10 — dečka. V Ljubljani je rodila Štiglič Dragica, uslužbenka iz Drage 41 — deklico.

Umrla je: Bartolj Alojzija iz Trave 16, stara 78 let.

DOBREPOLJE

Rodila je: Štrekelj Ana, gospodinja iz Kompolj 116 — deklico.

Umrla sta: Krže Boris v Ponikvah, star 27 let. V ljubljanski bolnici je umrla Novak Frančiška, gospodinja iz Vidma 13, stara 69 let.

ČESTITAJO

Dragemu očetu Jakobu Knavsu iz Drage želijo za njegov god še vrsto zdravih in zadovoljnih let.

Danica in Bogo Žagar.

ČESTITAJO

Ljubemu atu in mami Milavčevima iz Slatnika pri Ribnici želijo za 32. obletnico poroke še veliko zdravih in srečnih let.

Hčerka Angelca in sin Vinko z družino.

ČESTITAJO

Dragemu očetu Jožetu Zajcu iz Šalke vasi želijo vse najboljše za 65. rojstni dan.

Žena in otroci z družinami.

ČESTITAJO

Dobremu in skrbnemu možu Skoku Cvetku in malemu sinčku Cvetku za njih imen dan želijo iz srca mnogo sreče in zdravja ter mnogo, mnogo srečnih let.

Žena in mamica, Darinka, sinček Darko, mama in stric.

ZAHVALA

Ob nepričakovani smrti dragega moža in očeta

ALOJZA ARKA

se iskreno zahvaljujemo sosedu Koširju za vsestransko pomoč, duhovščini, dr. Leniču in Tomazinu za požrtvovalnost in poslovilne besede, ter vsem, ki ste kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami.

Žalujoča žena, sinova Tone z ženo, Filip, hčerka Mimi z družino in ostalo sorodstvo.

Gora pri Sodražici dne 19. aprila 1962.

PRODAM

Šivalni stroj, pogrezljiv, z dolgim čolničkom, v dobrem stanju prodam za zmerno ceno. Na ogled je tudi žensko italijansko kolo, cena zelo ugodna.

J. Knafelj, Češkova ulica 29, Kočevje.

PRODAM

Prodam 200 kg krmske pese, stare omare in električni štedilnik »Tobi«.

Vajeniški dom Kočevje.

ČESTITAJO

Ljubemu možu in očku Jakokobu Simoniču iz Šalke vasi želijo za 65. rojstni dan še mnogo zdravih let.

Hčerka Anica z družino in družina Pogačar.

ČESTITAJO

Dragemu možu in očku Ivanu nu Kordišu iz Kočevja želijo za njegov praznik vse najboljše in še na mnoga leta, da bi bil še naprej tako dober.

Žena Ivanka, sin Vlado in hčerka Ivanka.

ČESTITAJO

Janezu Zabukovcu in njegovi ženi iz Hudega konca čestitajo k njunemu jublieju — vaščani.

Kino

JADRAN, KOČEVJE: 27. do 29. aprila angleški CS film »Obtoženi ste, Oscar Wilde«, 29. aprila matineja »Konj fantom«, 30. aprila do 1'. maja jugoslovanski film »Solunski atentatorji«, od 1. do 3. maja češki barvni film »Planet smrti«, 3. in 4. maja nemški barvni film »Kapetan iz Koppenicka«, 5. in 6. maja maja ameriški barvni film »Avanture Toma Sawerja«, 6. maja matineja »V rovih Stalingrada«, 7. in 8. maja ameriški film »Zakaj prihajaš pozno«, 9. in 10. maja nemški film »Proglašen za neumnega«, 11. do 13. maja ameriški film »Nekateri so prihiteli«.

SVOBODA RUDNIK: 28. in 29. aprila italijanski film »Drzni podvig«, 30. aprila do 2. maja nemški film »Zakon v senci«.

STARA CERKEV: 28. in 29. aprila jugoslovanski film »Trenutki odločitve«, 1. in 2. maja italijanski film »Bele noči«, 5. in 6. maja francoski film »Moj stric«, 12. in 13. maja češki film »Šola očetov«.

RIBNICA: 28. in 29. aprila jugoslovanski film »Spopad na vzporednicah«, 5. in 6. maja angleški film »Vreži s ponosom njeno ime«, 12. in 13. maja italijanski barvni film »Madam Butterfly«.

SODRAŽICA: 28. in 29. aprila jugoslovanski film »Osumljen«, 5. in 6. maja ameriški barvni film »Karneval v New Orleansu«, 12. in 13. maja francoski film »Rdečelasa Julija«.

LOŠKI POTOK: 29. aprila ruski CS film »Kočubej«, 1. maja francoski film »Napoleonov oficir«, 6. maja ameriški film »Hrabri in smeli«, 13. maja ameriški barvni CS film »Sayonara«.

VELIKE LAŠČE: 28. in 29. aprila ameriški barvni CS film »Črni dan v Black Rocku«, 1. in 2. maja jugoslovanski film »Kala«, 5. in 6. maja ameriški film »Nekateri so za vroče«, 12. in 13. maja angleški barvni CS film »Ker veter ne zna brati«.

DOBREPOLJE: 28. in 29. aprila francoski barvni CS film »Splavarji z Volge«.

KOČEVSKA REKA: 28. in 29. aprila mehiški barvni film »Nočna glasba«, 1. in 2. maja sovjetski barvni film »Komunist«, 5. in 6. maja zapadno nemški barvni film »Moja lepa mama«, 9. maja sovjetsko bolgarski film »Čelkaš«, 12. in 13. maja sovjetski film »Križarka Varjag».

PREDGRAD: 28. in 29. aprila italijanski film »Lepe a siromašne«, 1. maja jugoslovanski film »Veter je ponehal pred zoro«, 5 .in 6. maja angleški film »Povest o dveh mestih«, 12. in 13. maja ameriški film Ponosni upornik«.

BROD NA KOLPI: 28. in 29. aprila ameriški barvni film »Velikan« I. del, 1. in 2. maja ameriški barvni film »Velikan« II. del, 5. in 6. maja mehiški barvni film »Serenada v Meksiku«, 12. in 13. maja ameriški film »Dan, ko so delili otroke«.

LJUBEZEN IN FILM GRE V CANNES

Na filmskem festivalu v Cannesu — Francija. Film je izdalo podjetje »Zagreb film«. Na ta festival lahko pošlje vsaka država po en kratkometražni in en dolgometražni film. Isti film je prijavljen tudi za festival v San Sebastijanu (Španija), ki bo skupaj z risanko »Bumerang« zastopal Jugoslavijo na tem festivalu. V konkurenci dolgometražnih filmov bo v Španiji predvajan jugoslovanski film »Signali nad mestom«, za informativno sekcijo tega festivala pa bo prikazan še naš film »Trčenje na paralelah«. V Cannesu bo festival meseca maja, v San Sebastijanu pa od 9. do 18. junija.

Risani film »Ljubezen in film« bo v konkurenci kratkometražnih filmov zastopal Jugoslavijo

VELIKO ZANIMANJE ZA LESNI SEJEM

V prostorih gospodarskega razstavišča bo letos od 2. do 10. junija IV. mednarodni lesni sejem. Letos dobiva ta prireditev še poseben pomen spričo dejstva, da je letos tako v zveznem kot v republiškem merilu posvečena večja pozornost lesni industriji, ki ima kot izvoznik letos v družbenih planih zelo odgovorne naloge. Posebna zanimivost letošnjega sejma bodo vsekakor najmodernejši stroji, orodje in naprave za obdelovanje lesa, ki jih bodo razstavljala domača in tuja podjetja.

Kot posebno zanimivost in privlačnost za potrošnike je omeniti novost, da bodo obiskovalci sejma lahko naročili na sejmu izdelke, ki jim bodo všeč, ali pa bodo na sejmu zvedeli, kje ta ali oni pohištveni izdelek lahko **kupijo. S tem bodo odpadli marsikdaj upravičeni očitki potrošnikov, češ da nekatera podjetja izdelujejo posebno lepe proizvode samo za razne sejme in razstave.**

SPORED RTV LJUBLJANA

SOBOTA, 28. APRILA 1962

5.00 — 8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) — vmes obvestila — 8.00 Poročila — 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 8.35 Veliki godalni orkestri — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — Štajerska pripovedka — 9.25 Elegije in burleske — 10.00 poročila — 10.15 Od tod in ondod — 11.00 Nekaj ameriških popevk — 11.15 Angleščina za mladino — 51. lekcija — 11.30 V svetu cicibanov — 11.43 Koncertino za violino in klavir — 12.00 Poročila — 12.05 Kvintet Niko Štritof s Štirimi fanti — 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Franc Zadravec: Kako smo krmili krave preteklo leto na posestvu Rakičan — 12.25 Melodije ob 12.5 — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Sovjetska, češka in poljska zabavna glasba — 14.00 Skladbe iz romanskih dežel — 14.15 Operetni napevi — 14.35 Za praznik dela — priljubljene melodije — 15.00 Poročila — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Radi bi vas zabavali — 15.40 Mešani zbor »France Prešeren« iz Kranja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.00 Poročila — 17.05 Gremo v kino — 17.50 Plesni orkester Ray Anthony — 18.00 Poročila — 18.10 Iz Mozartove »Čarobne piščali« — 18.45 Naši popotniki na tujem — 19.00 Obvestila — 19.05 Prvomajske zvočne razglednice — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Domači zvoki pred sobotnim večerom — 20.20 Radijska komedija — 21.00 Za prijeten konec tedna — 22.00 Poročila —22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.00 Poročila — 23.05 Želimo vam prijetno zabavo — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

NEDELJA, 29. APRILA 1962

6.00 — 7.00 Z dobro voljo v nedeljsko jutro — 7.15 — 8.00 Med lepimi melodijami iskrene čestitke za delavski praznik — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.45 Petnajst minut z našimi otroškimi zbori in solisti — 9.00 Poročila — 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden — 9.45 Blaž Arnič: Trije samospevi — 10.00 Še pomnite ,tovariši ... — 10.30 Pisan glasbeni dopoldan — 11.30 Nedeljska reportaža — 11.50 Sto pisanih za der tek — 12.00 Poročila — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.00 Poročila — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Za našo vas — 14.00 Pihalni orkester LM z novimi posnetki — 14.15 Prvomajski sprehod med zabavnimi in narodnimi napevi — 15.00 Poročila — 15.15 Harfa in klavir v ritmu — 15.30 Nepozabni liki naših opernih pevcev — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Popoldne ob zabavnih zvokih — 17.00 Poročila — 17.05 Dve skladbi — 17.15 Radijska igra — 17.56 Pesem mrtvih proletarcev — 18.15 Iz repertoarja hollywoodskega simfoničnega orkestra — 18.30 Športno popoldne — 19.00 Obvestila — 19.05 Prvomajske zvočne razglednice — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Izberite melodijo tedna — 20.45 Intermezzo s kvintetom Page Cavanaugh — 21.00 Iz glasbene geografije Evrope — 8. oddaja Salzburg — 22.00 Poročila — 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana — 23.00 Poročila — 23.05 S plesno glasbo v novi teden — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TOREK, 1. MAJA 1962

6.00 — 7.00 V to svetlo jutro — 7.15 — 8.00 Delovni kolektivi — delovnemu ljudstvu 8.00 Prvomajski koncert 8.35 — 12.00 Predvideno za prenos prvomajske parade — 12.00 Poročila — 12.05 Naši narodno zabavni ansambli — 13.00 Napoved časa, poročila — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Novi posnetki zabavnega orkestra RT VBeograd — 14.00 Koroški oktet je snemal tuje in domače skladbe — 14.30 Trije skladatelji — 15.00 Poročila — 15.15 Zabavno popoldne — 17.00 Poročila — 17.05 Violinist Igor Ozim igra na novih posnetkih — 17.30 Poskočna harmonika — 17.40 Reportaža — Zapiski iz izvoznega oddelka — 18.00 Petnajst minut z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 18.15 Giuseppe Verdi: Traviata — 19.00 Obvestila — 19.05 Z zabavnim ansamblom Jožeta Kampiča — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Zabavna glasba jugoslovanskih avtorjev — 20.20 Radijska igra — Harlemska balada — 21.20 Intermezzo na tipkah — 21.30 Simfonietta — 22.00 Poročila — 22.15 — 24.00 Zaplešite z nami v praznični večer 23.00 Poročila — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

SREDA, 2. MAJA 1962

6.00 — 7.00 Z vedrimi zvoki za praznično jutro — 7.00 Poročila — 7.15 — 8.00 Delovni kolektivi — delovnim ljudem — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.40 Komorni zbor RTV Ljubljana z novimi posnetki — 9.00 Poročila — 9.05 Glasbeni utrinki — 9.25 Melodije slovenskih avtorjev v novih oblekah — 10.00 Gayane — 10.40 Lepe melodije — 11.00 Reportaža — 11.25 Ansambli in solisti RTV Beograd —12.00 Poročila — 12.05 Dvajsettisoč kilometrov muziciranja — 13.00 Poročila — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Dvakrat petnajst minut iskrenih želja za 1. maj — 14.00 V narodnem tonu — 14.35 Straussove in Rossinijeve melodije — 15.00 Zabavno popoldne — 17.00 Poročila — 17.05 Srečanja z jugoslovanskimi skladatelji in izvajalci — 18.00 Ansambli in solisti RTV Zagreb — 18.30 Kulturna oddaja — Sestanek v klubu 19.00 Obvestila — 19.05 Prvi nastop novega ansambla — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Z novim ansamblom Bojana Adamiča — 20.15 Janez Menart: Razorožitev skozi stoletja — 20.45 Priljubljene melodije — 21.00 Misel svobode v velikih operah — 22.00 Poročila — 22.15 Radi bi vas zabavali — 23.00 Poročila — 23.05 Od plesišča do plesišča — 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

»NOVICE« — glasilo SZDL občin Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Šobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati v naprej. Za inozemstvo 2.000 dinarjev oziroma 3 ameriške dolarje. Tek. rač. 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

Osvoboditev naših krajev in Ljubljane

(Nadaljevanje s 4. strani)

Po večurnem počitku v Velikih Laščah, je divizija nadaljevala pohod. Na čelu kolone divizije je bila IX. brigada, katera je že na Pijavi gorici sprejela borbo in po dveurnem boju pregnala sovražnika. V času, ko je IX. brigada še vodila boje na Pijavi gorici, se je X. brigada napotila v loku mimo Pijave gorice, da onesposobi železniško progo Grosuplje — Ljubljana. VIII. brigada je bila tedaj določena kot rezerva divizije in se bo uporabila za borbo tam, kjer bo najbolj potrebno. Ko je IX. brigada pregnala sovražnika iz Pijave gorice, se je takoj brez oddiha napotila v smeri Škofljica—Lavrica, naša VIII. brigada pa se je tedaj spuščala od Turjaka proti Pijavi gorici.

Za obrambo Ljubljane je sovražnik zgradil močno utrjene obrambne pasove, ki so segali od Zaloga—Rudnika—Orelj, preko Ljubljanskega barja—Notranjih goric proti Polhograjskim Dolomitom. Utrdbe proti jugovzhodni strani so bile najmočnejše, ker je sovražnik pričakoval napad predvsem s te strani, kjer so bile XV. in XVIII. divizija. Za napad na Ljubljano so bile predvidene enote XV. in XVIII. divizije in 29 hrvatska brigada. XV. divizija je prodirala na desnem krilu od doline Save proti Zalogu ter po zavzetju Grosupljega krenila proti Podlipoglavu in s severovzhodne strani prišla na Orlje. XVIII. divizija je bila določena za središče napada na Ljubljano, na levem krilu pa je prodirala iz smeri Borovnica—Preserje in Notranjih goric 29. hrvatska brigada.

BOJ ZA LJUBLJANO

Ko je IX. brigada bila boj za Pijavo gorico, je X. brigada prodrla na progo Grosuplje—Ljubljana s ciljem, da preko Škofljice prodre na Orlje. Pred Škofljico je bila X. brigada zadržana z močnim navzkrižnim ognjem, toda vkljub temu je uspešno napredovala .Sovražnik je izgubljal ped za pedjo svoje položaje. Našim brigadam je bilo nujno potrebno topništvo. Tako je pod Pijavo gorico v noči 6. na 7. maj divizijska artlijerija postavila svoje položaje in 7. maja ves dan tolkla po sovražnikovih položajih. Sovražnik se ni zmedel in je še sriditeje odgovarjal, zlasti z daljnometnimi topovi na Orljah in ljubljanskem Gradu. Kljub velikemu topniškem ognju so enote X. brigade popoldne 7. maja zasedle Škofljico in začele prodirati proti Orljam. Sovražnik je spoznal nevarnost, ki mu je pretila s te strani in je na to območje poslal ojačanje ene brigade, ki se je še tisti dan ukopala na Orljah. V noči 6. na 7. in 7. na 8. maj se je bojna sreča menjavala med nami in sovražnikom. Vrstili so se juriš za jurišem. Položaji pa so prihajali večkrat na eno in drugo stran.

VIII. brigada je proti večeru 6. maja prispela jugovzhodno od Škofljice in se tisto noč utaborila. Proti večeru 7. maja 1945 je stopila v borbo tudi VIII. brigada in začela prodirati od Škofljice proti Orljam, da bi s tem razbremenila enote naše X. brigade, ki je imela tega in prejšnjega dne velike izgube. Še istega dne je VIII. brigada z delom enot X. brigade hotela trikrat zavzeti »na juriš« utrdbe na Orljah in sam grad. Tega dne so ostali vsi napadi in protinapadi brez večjega uspeha.

Drugega dne, to je 8. maja smo končno po drugem naskoku pregnali sovražnika okoli enajste ure iz prednjih utrdb in gradu oz. samostana. Tudi redovniki so pobegnili z njimi, ter so bili vsi prostori v gradu prazni. Namesto sovražnika pa smo odkrili hrano in žlahtno vino ter kuhano kosilo. Žal, kosila se nismo utegniti dotakniti. S tem je bil samo prednji del utrdb zavzet in ne še glavne utrdbe na Orljah. Nemci so takoj pričeli z močnim topovskim ognjem obstreljevati sam grad, katerega smo zavzeli.

Dne 7. maja 1945 opoldne se je oglasil v enotah divizije na položaju brigad med Orljami in Rudnikom nemški parlamentarec in prosil za razgovor s komandantom divizije. Ob štirih je prišel na sestanek nemški polkovnih, ki je dejal, naj bi divizija prenehala z boji, dokler ne bi dobil iz Berlina nalog za umik. Komandant divizije je zahteval, naj se brezpogojno vdajo, sicer bo divizija nadaljevala boj. Nemški polkovnik teh pogojev ni sprejel in bitka se je nadaljevala še srditejše. Ta nekajurni odmor za razgovore so naše enote izkoristile za oddih in pregrupacijo za novi napad.

Vedeli smo, da bodo Nemci poskusili zapustiti Ljubljano in je bil ta razgovor z namenom, da pridobijo na času, zato je bilo treba pohiteti z napadom. Našim brigadam se je še isti večer pridružil jurišni bataljon divizije, ki je na poti od Kolpe do Ljubljane pridobil mnogo slavnih zmag, ter se z VIII. in deli X. brigade pognal na juriš na Orlje. V junaškem boju z bombami in moža proti možu so borci naredili zadnji juriš, zavzeli in vdrli v sovražnikove utrdbe na Orljah, zaplenili so vrsto lahkega in težkega orožja. V tem poslednjem jurišu je padlo veliko število borcev jurišnega bataljona in drugega bataljona brigade.

Veliko večje izgube pa so utrpeli tudi Nemci in s tem izgubili glavni obrambeni pas Ljubljane. Ne more se opisati srditost borbe za Orlje v poslednjem jurišu, ko je borcem zmanjkalo bomb in so morali navaliti s puškinimi kopiti in golimi rokami po bregu navzgor. Ko se je zdanilo, so bile utrdbe posute z mrtvimi trupli z obeh strani. Borba za Orlje bo ostala globoko in večno zapisana v spominu naših borcev.

Nemci so bili v dvomih, če bodo utrdbe na Orljah zadržale naš siloviti napad. Ko pa so se pričeli boji in juriši za drugi pas utrdb na Orljah, so se njihove prve kolone napotile proti severu. Namen poslednjih, tako žilavih bojev na Orljah je bil, zadrževanje naših enot za vsako ceno, da se glavnina sovražnika v redu umakne iz Ljubljane.

V času, ko so naše enote vodile boje za Grčarice, Kočevje in Ribnico, je na levem krilu proti Ljubljani hitela 29. hrvatska divizija. Tako je njena trinajsta brigada s podporo topništva že tretjega maja razbila sovražni posadki na Rakeku in Ivanjem selu, enajsta brigada pa posadko v Planini, štirinajsta brigada pa je bila na poti proti Logatcu. Dne 4. maja je 29. hrvatska divizija naletela na precej močan odpor proti stari jugoslovan.-italijanski meji. Najmočnejši odpor je sovražnik dajal v Kalcah, kjer so se vrstili zaporedni juriši. Proti večeru istega dne se je sovražnik umaknil in tako so enote 29. divizije osvobodile Gornji in Dolnji Logatec. Trinajsta brigada pa je po zavzetju Rakeka nadaljevala prodiranje proti Cerknici, da bi naslednjega dne prišla v območje Borovnice in dalje na Ljubljansko barje. Tako je po padcu prednjih postojank 29. divizija držala sedaj položaj na liniji Borovnica—Vrhnika—Horjul.

Ko so enote VII. korpusa bile zadnje boje na Orljah, je 29. divizija zavzela Vrzdenec, Horjul in Brezje. V sovražnikovih rokah je bil še Log, ki je branil livade Ljubljanskega barja in bil njegova zadnja zaščita. Ko so osmega maja končno padle utrdbe na Orljah, je istega dne 29. divizija osvobodila Kostanjevico in Log kot zadnji obrambni pas s te strani. V noči 8. na 9. maja so prvi posamezni oddelki enot 29. hrvatske divizije in VII. korpusa vkorakale v Ljubljano. Takoj naslednjega dne pa je sledila glavnina.

»Vidiš, končno je Ljubljana naša!« je dejal moj namestnik Žagar. Se spominjaš, kolikokrat smo se na pohodih, premraženi in lačni, pogovarjali ravno o tej poti; kolikokrat sva mislila na Ljubljano, kolikokrat sva jo gledala s Krima in daljnih grebenov s tihimi vzdihi, ali omagala nisva. Glej, pred nami je Ljubljana, zdi se mi, da sanjam. Potem sva še dolgo molčala in se vzdajala raznim mislim.

Ljubljana je tega jutra nad vse prisrčno pozdravila svoje osvoboditelje. 29. hrvatska divizija in enote VII. korpusa so nadaljevale gonjenje sovražnika proti severu, Štajerski in Koroški, naša VIII. brigada pa je zaključila svojo bojno pot in ostala v Ljubljani. Borci VIII. brigade so opravili svoje junaško delo, Ljubljana in mi vsi pa smo se veselili toliko zaželjene svobode.

Mirko Mohar-Brane

I. natečaj

za dajanje posojil individualnim graditeljem stanovanj v letu 1962 na področju občine do višine dveh milijonov dinarjev.

Pri tem natečaju, objavljenem v 16. številki Novic je pomotoma izpadla 3. točka natečaja, ki pravi:

3. **najnižja obrestna mera znaša 4 odstotke.**

Natečaj je razpisal Upravni odbor sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Kočevje.

Medved se je prišel slikat

V »Novicah« smo že poročali, da na Grintovcu v dolini Kolpe hranijo medveda, ki prihaja iz planin nad Kolpo. Kosmatinca je hotel že slikati Janez Rugole, pa medved ni bil pri volji, da bi se postavil pred fotoaparat in je rajši odšel na sprehod po bregovih ob Kolpi, slikarja pa pustil na cedilu.

Klasična poza medveda

Sedaj nam je slikar Janez Rugole iz Osilnice poslal dopis s slikami in pravi:

»Pošiljam vam dopis in fotografije kosmatinca. Če ustrezajo za kliše, prosim, da jih objavite v »Novicah«.

Dne 14. aprila sem ponovno odšel v goste h kosmatincu, ki se nahaja v bližini vasi Grintovec. Ker ga v času, ko sem prišel gor, ni bilo na mestu kamor prihaja, sem odšel v grmovje, da ga kje dobim in fotografiram.

No, nisem se še dobro obrnil, je bil kosmatinec že za mojim hrbtom.

Kaj zdaj? Manj kot 15 metrov daleč od njega se mi ni dalo iti, ker ne vem točno, kakšnega značaja je kosmatinec. Lahko se ujezi nad mojo radovednostjo in mi kakšno zagode. Zato nisem šel bliže kot na 15 metrov in ga iz te daljave fotografiral. En posnetek je kosmatinec kar v stoječi pozi po vseh pravilih njegovega veličastnega klasičnega obnašanja.

Z mano so bili tudi tovariši Adolf Štimec in Anton Tomec, oba iz Grintovca. Tudi tovarišica Malka, babica iz Osilnice, ga je prišla pogledat, še celo dražila ga je:

»Medo... m-m-m-...«

No, pa je bil stric kar dobre volje in nas ni nagnal.

Oba tovariša iz Grintovca sta bila tako navdušena, da sta se dala z njim še fotografirati (sliko bomo objavili v prihodnji številki).

Poleg slik kosmatinca, prilagam tudi sliko vasi Grintovec, v kateri se nahaja medved. Po moji oceni je še mlad. Cenijo ga, da je težak od 150—180 kg.«

Rugole Janez

Ko smo bili v Osilnici, Janezu nismo verjeli, da bo uspel s slikanjem medveda. Držal je svojo besedo, ko nam je obljubil, da nam bo sliko poslal prav gotovo. Izgleda, da je medv ostal res že domač in živi z ljudmi na Grintovcu kar v dobrih odnosih. Tudi ljudje zanj skrbijo in mu donašajo hrano. Mogoče to razume, kdo bi vedel in sam skrbi za to, da se dobri odnosi z ljudmi ne prekinejo.

Vas Grintovec nad katero ima medved svoje domovanje ki je označeno na sliki s krogom

Tomšič Andrej:

KURIR BRANKO

NADALJEVANJE

Zjutraj je Branko zbudil Marka in Vinka in čeprav sta oba godrnjala, ju je zvlekel iz toplega sena. Najbolj je godrnjal Marko, toda ko mu je Branko obljubil, da bo pil pristno belokranjsko vino, je bil kmalu na nogah. Odšli so k staremu Miletiču.

Svidenje je bilo ganljivo. Oče Miletič, kot ga je imenoval Branko, se ni prav nič postaral. Ravno je prišel iz hleva, kjer je krmil edino kravo, ki mu je dajala mleko, ko so prišli. Ko je zagledal Branka, je ves oživel. Objel in poljubil ga je kot sina. Branko je predstavl še Vinka in Marka. Miletič jih je povabil v hišo in jim postregel z močnim domačim žganjem, katerega je hranil za kdo ve kakšne prilike.

Ob dobri belokranjski kapljici so si pripovedovali svoja doživetja, da niso niti opazili, kdaj je šel čas. Branko se je moral javiti v štabu, Vinko in Marko pa sta ostala.

Za Branka se je začel nov dan, prejel je dolžnost komandirja voda. V njegovem vodu je bil Vinko za polit-delegata, Marko pa je vodil svoj vod.

Svoj ognjeni krst je brigada doživela prav kmalu.

Slana je že pobelila nekajkrat bregove in sonce je sijalo le še nekaj ur na dan. Jutra so bila mrzla, zrak pa čist in ves nekako modrikast. Gozd je dobil monotono sivo-rjavo obleko, le zelenje smrekovih sestojev je poživljalo to monotono barvo. Trgatev je bila mimo, borci so se do sita nazobali sladkega grozdja; poljski pridelki so bili že pod streho. Le repa in korenje sta ostala še na njivah in vaščani so pospravljali tudi to. Borci so pomagali vaščanom pospravljati pridelke in vesela narodna ali pa krepka partizanska pesem je orila med bregovi in se odbijala od hrvaških hribov na oni strani Kolpe.

To pa ni šlo v račun domobrancem v Kočevju, saj so hoteli še pred zimo streti partizansko brigado, ki je v Poljanski dolini varovala dohod v Belo Krajino in si preko Brezovice odpreti pot za napad na osvobojeno ozemlje. Mislili so, da bodo lahko prodrli tu, kjer je položaje branila šele formirana brigada. Niso pa računali na to, da so v tej brigadi sami prekaljeni borci, otrdeli v bojih in da so se ti zavedali, da branijo svobodo, da branijo Belo Krajino.

Iz Kočevja je preko Oneka in Lazov krenil prosluli »Rupnikov bataljon« in bataljon Nemcev. Vseh skupaj je bilo kakih 800 dobro obroženih mož. Do Oneka so se pripeljali na avtomobilih, tu pa so Nemci svoje hlapce — domobrance nagnali naprej peš. Celoten domobranski bataljon se je v bojni vrsti pomikal proti Lazom in potem naprej preko Koprivnika proti Hribu.

Obvestilo o sovražnikovi nameri je prejel štab brigade istočasno ko so se Nemci in domobranci odpeljali iz Kočevja. Štab je sklenil postaviti zasede na položajih okrog vasi Hrib ter uničiti sovražnika. Povelja so bila dana in brigada je v hitrem pohodu odšla proti položajem in jih zasedla. Brigada je v polkrogu zasedla položaj.

Brankov vod je bil na položajih na pobočju Griča. Borci so si poiskali kritja za debli dreves in po kotanjah ter se zamaskirali, da bi jih sovražnik ne opazil prehitro. Branko je obšel strelsko vrsto voda in ugotovil, da so se borci dobro zavarovali. Z Vinkom sta se zamaskirala na sredi strelske vrste. Vod je bil na skrajnem levem koncu polkroga, ki ga je zasedla brigada. Njegova naloga je bila, da udari šele potem, ko bo sovražnik že krepko tičal v sredini podkve, potem pa z ognjem iz boka zmesti sovražnika.

Sovražna izvidnica se je prikazala iz vasi. Domobranci so šli brezskrbno, kot da se bodo partizani že ob pogledu nanje ustrašili in pobegnili. Šli so preko njiv in travnikov v strelski vrsti, s puškami pripravljenimi na strel, malomarno jih nesoč v roki. Kakih sto metrov za njim je šla glavnina kolone. Bili so sami domobranci, Nemcev ni bilo videti.

(Konec prihodnjič)

NOVICE - zrcalo novega časa

Sedaj, ko teče velika akcija za nabiranje novih naročnikov naših NOVIC, naj mi tovariš urednik dovoli tudi nekaj mojih pripomb ter nasvetov.

Prav je napisal v eni zadnjih številk tov. Oražem, da postajajo Novice vse bolj resnično zrcalo novega časa in življenja, ki je na vsem Kočevskem in območju ostalih krajev. Vedno znova najdemo lahko bravci in naročniki nove oblike, ki tu in tam zavirajo razvoj. K vsemu temu najde bravec, aktivist, upravljavec pravilen nasvet, odgovor, toplo besedo, ki blaži težave in pokaže pravo pot.

Zelo prijetna je vedno zame stran pod temo ŽIVLJENJE IN DELO, ki nam opisuje zanimivo stran te velike občine in ostalih krajev, njihove tegobe, pa tudi rast in ob tem nas reporterji lista lepo vodijo po zanimivih krajih. Tako ne morem pozabiti opisa Loškega potoka, pa Dragarske doline in gornje kolpske doline, Osilnice in kolpskih brzic, slik, ki mnogim partizanom obujajo prelepe spomine na čase, ko jih je tod okoli vodila znana kurirska pot. Prav je tako in še želimo, da bi nadaljevali s temi popisi.

Vedno rad preberem tudi PIONIRSKI KOTIČEK, kjer se oglašajo prav pridno pionirji in pionirke iz raznih šol naše Kočevske od Ribnice pa mimo Kočevske Reke do Osilnice in Fare... Da, kar pravi pesnik že tam rastejo, posebno iz Kočevske Reke, kjer čutim še posebej zadovoljstvo, da tamkajšnji pionirji in pionirke kot vredni nasledniki pionirjev in mladine slede svojim vzorom tudi na književnem polju. Prav je tako in še nadaljujte!

Tudi DRUŽINSKI TEDNIK postaja od številke do številke zanimivejši, saj iz njega raste domač svetovalec in vzgojitelj naših družin, posebno še mladih.

Še bi lahko ob vsaki številki kaj napisal, kar me privlači, saj postaja glasnik, prijatelj, učitelj, ob enem pa zabava, obvešča tudi naše rojake v tujini, ki list radi čitajo. In tako NOVICE izpolnjujejo svojo nalogo ter poslanstvo, na nas vseh pa je in prijateljih tega lista, da ga razširimo med znanci in prijatelji, med vsemi, ki jim je rast te deželice ob Rinži, Kolpi, Bistrici in Rašici pri srcu.

Mogoče bi svetoval še, da bi list dobil tudi redno rubriko, ki naj bi obravnavala dogodke iz dni velike borbe, saj so bili ti kraji poleg Bele Krajine druga partizanska deželica, ki so bogati spominov na tiste velike dni. Prihodnje leto ob 20-letnici Kočevskega zbora in prvega kongresa ZSM v Kočevski Reki naj nudita dovolj bogate vsebine in prilike, da bo ta rubrika vedno dovolj bogata. Tomšičev KURIR BRANKO je prav posrečen začetek te rubrike. In še nekaj, kar lahko pohvalimo list in njene urednike, sodelavce NOVIC, da so fotografije večinoma res lepe, čiste, zanimive po motiviki in življenju ter so lahko vzgled večjim listom v republiki v teh zahtevah moderne fotografije. Le to pa pogrešamo, da bi včasih med vsebino spadala tudi skica, obris, skicna beležka, pa mogoče bi tudi vsaka rubrika dobila risano glavo! Tudi to bi gotovo listu samo koristilo.

Vsem tem odlikam, ki jih imajo NOVICE se ne bo mogoče ubraniti, zato listu želimo veliko, veliko naročnikov, čitateljev na njihovem območju in tudi izven njega po ostali Sloveniji.

To naj bi bilo tudi naše najlepše voščilo za prvomajske praznike! **Marjan Tratar-Učo**

MOČAN RAZLOG

Bratec opominja svojo malo sestrico:

— Metka, ne jej tako požrešno!

— Zakaj?

— Prvič, to ni lepo, drugič, to ni zdravo in tretjič... nič ne bo ostalo za nas!

VEDNO PRIPRAVLJENA

— Halo, je tam gospodična Ela?

— Da, jaz sem pri telefonu.

— Ah, gospodična Ela, bi hoteli postati moja žena?

— Rade volje. Ampak prosim, kdo pa telefonira?